

Абонамента се прѣдплаща.

ЗАЩИТА

Всичко, що се отнася до вѣстника
писма, рѣкописи, пари и пр. се
не провозжда до редакцията и адми-
нистрацията на вѣстника,
въ гр. Шуменъ.

Неплатени писма не се приематъ

ПОЛИТИКО-ОБЩЕСТВЕНЪ И ЛИТЕРАТУРЕНЪ ВѢСТНИКЪ.

Настоящая двоенъ брой струва 30 ст.

Време е вече да извикаме и „hands off“ на Австрия, тази наша на онзи свѣтъ доброжелателка, да се съединимъ всички и да работимъ задружно съ този, който ще ни присъе

дени съ онѣзи държави, съ които сѫ нашитѣ интереси; вѣрме е вече да се поразмислимъ за нашето благо и за тази многоождана цѣль; ний канимъ всички истински българи да си напѣрнѣятъ всичкитѣ физически сили за постигнатието на завѣщаната отъ нашитѣ праѣди идея: свободна, независима и отъ всички почитана България. Нѣка това да бѣде мотото на всѣкий истински патриотъ, само тогива ний ще бѣдемъ щастливи. За това ний ще посвятимъ нашия цѣль животъ.

Една узаконена несправедливост!

Въ законътъ за наслѣдството отъ 1889 година, който е въ сила, е прокаранъ единъ много хубавъ и човѣшки принципъ, принципътъ на равенството между двата пола — мъжкия и женския, между братътъ и сестрата; но съ неговото прокарване, като не сѫ запазени извѣстни права на братътъ, или прѣвидени извѣстни задължения на сестрата къмъ братътъ, ний мислимъ, че се е извършила една твърдѣ грѣшма несправедливостъ.

Въ градоветѣ и паланкитѣ, гдѣто населението се състои прѣимущественно отъ търговци, занаятчи и надничари, тая несправедливостъ не се чувствува, или ако се чувствува, тя е въ твърдѣ малкъ размѣръ; но въ селата, гдѣто населението е исклучително земеделѣческо, тя е въпуща.

Може би ще бѣдемъ запитани: въ що се състои тая несправедливостъ, и защо тя да се чувствува най-много по селата, между селското земеделѣческо население, а въ градоветѣ или никакъ, или пъкъ въ таквъ малкъ размѣръ? Отговорътъ на това ще се намѣри по-долу, слѣдъ като опишемъ животътъ, нравитѣ, обичаитѣ и имущественнитѣ правоотношения на гражданитѣ и селянитѣ.

Въ градоветѣ и паланкитѣ, както на всички ни е извѣстно, дѣцата, и отъ двата пола, не сѫ така привързани къмъ семейното огнище, както сѫ привързани чадата на селянитѣ — земеделѣцъ, нито пъкъ взематъ такова участие, какъто взематъ селенчето и селенката, въ уреждането и прѣуспѣването на семейното огнище.

Въ градоветѣ дѣцата до толкова сѫ привързани къмъ бащинното огнище, колкото *теницата* къмъ гнѣздото на своитѣ родители. Догдѣ сѫ малки, слаби и немощни, неждърни да искаратъ своята прѣхрана и въобще нужното за прожитѣване, тѣ не се дѣлятъ отъ бащинното огнище; но щомъ закрѣпнѣтъ т. е. щомъ синътъ се почувствува въ своята възможностъ, а дѣщерята стане за омъжване, всѣкий гледа кой по-скоро да напустне това огнище и да си свий ново гнѣздо. Бащата и майката, съ тѣхното огнище, оставатъ на вторий планъ. Помогатъ имъ се, ако сѫ онуждѣни, отъ излишното, а обикновенно се галѣтъ, ако има надѣжди за настоящи или бѣдѣщи облаги. Рѣдки сѫ случаитѣ въ градоветѣ, гдѣто дѣцата (за момчетата говоримъ) да хванѣтъ бащинното мѣсто и да продължаватъ, по обичаитѣ въ селата, бащиния си занаятъ или бащината търговия. А отъ тукъ слѣдва, че понеже братътъ и сестрата, догдѣ сѫ били при родителитѣ си, еднакво сѫ живѣли и росли на готово, нищо не имъ прѣчи и по наравно да дѣлятъ това, що родителитѣ имъ сѫ оставили послѣ смъртта си. Това, що синътъ е може би харчилъ за прѣхраната на своитѣ немощни родители, което общество то исклучително е наложило на мъжескитѣ чадъ, то се допълва отъ друго мѣсто: че за образованието и възпитанието на дѣщерята никогашъ не се издѣляватъ такива сумми, каквито, многакди и безполавно се харчатъ за синътъ.

При горното можеме да прибавимъ и това немаловажно обстоятелство, че по-вечето синоветѣ, чрѣзъ своитѣ неуѣднѣния, лудории и раскуства, сѫ разсипвали материалното състояние на своитѣ родители отъ колкото дѣщеритѣ. Примѣри за това можеме да ви дадемъ съ хиляди.

Не е сжщото обаче и по селата, между селското-земеделѣческо население. Тамъ отъ незапомнени години

ни сжествува *задругата* — тая гранитна скала, у която се е крѣпило съ столѣтия нашето селско ступанство. Въ селата, всѣка една челядъ сама отъ себе си съставлява отдѣлна държавица, въ която подъ надзорътъ и съ срѣдствата на монархътъ — баща отъ мало до голѣмо, всѣчки работѣтъ за нейното прѣуспѣвание и благоденствие.

Въ селската челядъ бащата е центрътъ, около който се върти всѣчко: тѣй е ключътъ на хамбарътъ, той държи вървѣтъ на общата кесия, той е въ цѣлата челядъ правоспособното лице, което може да купува и продава движими и недвижими имоти.

Всѣчки членове въ челядта: бабичката, синоветѣ, снахитѣ, дѣщеритѣ и внуцитѣ, всѣкий на своето мѣсто, подъ прямия надзоръ на бащата, сѫ, дължни само едно: да работѣтъ. До гдѣ е живъ бащата, освѣнъ харизанното на свадбата „при вратникъ“ Никой отъ синоветѣ не може да притежава отдѣлни имоти.

Сега да видимъ, споредъ сжществуващитѣ въ селата обичаи, какъ сѫ се раздѣляли между мъжескитѣ и женски чадъ тии имоти слѣдъ смъртта на бащата, и какъ ги засѣглява да ги дѣлятъ сегашния законъ за наслѣдството:

Бащата като е немалъ прѣдъ видъ, че момчето е *юстиянъ* въ кѣщи, и че то, до колкото му пѣзволява полътъ, не може да работи за *задругата* по-вече отъ момента на омъжването си, което обикновенно става отъ 18—20 годишната му възраст, още на свадбата е отдѣлялъ нейния дѣлъ съразмѣрно съ това що ѣ се пада като наслѣдие, и това що е прибавила чрѣзъ трудътъ си къмъ имота на *задругата*. Като ѣ е приготвялъ споредъ материалното си състояние „дарътъ“ (чиизътъ), като ѣ е давалъ по нѣщо: отъ нива, лозие, рогатъ добитъкъ и по нѣкой кракъ отъ коза или овца, ако таква е ималъ, той е казвалъ: Ето, дѣще, това ти е то дѣлътъ! Другото е на момчета, които оставатъ при мѣня. Послѣ това, въ видъ на клятва, той е прибавялъ: *ако ги безпокоите слѣдъ смъртта ми, петитѣ ми прѣстие да бѣдѣтъ на яката ви!* Ако бащата е умираалъ отъ прѣждевременна смъртъ, братята сѫ поимали грижата да настанѣтъ сестритѣ си. И дѣщерята благодарна и доволна отъ това, що ѣ е далъ баща ѣ прѣзъ живота си, никого безпокоеше братията си за бащинно наслѣдство. Рѣдко сѫ бивали случаитѣ, гдѣто братя и сестри да се сѣдѣтъ за бащинно наслѣдство.

Отъ друга страна, братията като сѫ знаели, че не ще има кой да ги безпокои послѣ смъртта на баща имъ, всѣцѣло сѫ се прѣдавали на работа, и по тоя начинъ бащинния имъ имотъ се е удвоявалъ и утроявалъ още чрѣзъ животътъ му.

По така ли е отъ какъ е вѣтхпилъ въ сила сегашния законъ за наслѣдството? — Въ което село и да отидете, все кавги и крамоли за дѣлоба на наслѣдство ще слушате! Сѣдилищата сѫ прѣпънени съ подобни дѣла, каквито прѣди тоя законъ едва се срѣщали дѣла отъ подобенъ характеръ. Койго сѣдия е ималъ случаи да се намѣри при подобни дѣлоба, само той може да бѣде въ положение да ви опише тия срдцераздирателни картили!

Братътъ проклина на една страна; жена му съ дѣцата пици надруга; сестри и аетѣви крѣщѣтъ на третя... то е ужасъ! Сѣдията вижда гдѣ е правото, но какво да стори, когато законътъ е изриченъ: че всѣчко бащино се дѣли между чадата, отъ двата пола, по наравни части!

И по тоя начинъ вий виждате, че синове, които 25—30 години, заедно съ женитѣ си и дѣцата си, сѫ работили, до крѣвавъ потъ за запазването и увеличаването за така нареченото *бащино имущество*, да оставатъ, послѣ подѣлата една съ парче работна земя, недостатъчна за прѣхраната имъ, безъ добитъкъ, а често пѣти и безъ стрѣха!

Е добръ, това справедливостъ ли е?

Че е работило и момчето, това никой не го отказва; но колко години е работило и съ какво е увеличило общия имотъ, е въпросътъ? Ако прѣдположимъ, че то е починало да помага отъ осма си година, и е продължавало да работи, макемумъ, до двадесетата си, има ли право да дѣли съ братътъ, който, заедно съ жена си и дѣцата си, е работилъ цѣли 20—25 и 30 години, като при това

не смѣтаме, че трудътъ на жената не може да се равни съ оня на мъжътъ? — естествено не.

Ето гдѣ е лошата страна на това равенство. Ако дѣщерята вземаше дѣлъ отъ имота, който бащата е притежавалъ до пристигнатието на синоветѣ, плюсъ и дѣлъ отъ това, що чрѣзъ трудътъ си, до омъжването си, е уголѣмила тоя имотъ, или ако прѣди да се пристѣпни къмъ дѣлоба сѫ оцѣнѣше трудътъ на братътъ, чрѣзъ който той е увеличилъ общиятъ имотъ, и се спаднѣше отъ массата на наслѣдието, та послѣ това се извършеше по наравно дѣлобата само на тоя имотъ, който остава като исклучителна собственостъ на бащата — наслѣдователъ, тогава разбираме; но както е сега — всѣко да се дѣли по наравно, то е равносильно да прѣвърнемъ най силната държавна опора, — земеделѣцътъ — на просѣкъ.

Като не сме прогивъ принципътъ на равенството между двата пола, ний сме на мнѣние, че да се запази селско-земеделѣческото население, което съставлява $\frac{1}{2}$ отъ населението на държавата отъ едно неминуемо яло, отъ една въпуща неправда, необходимостъ се явява да се направѣтъ нѣкои намѣнения и допълнения въ законътъ за наслѣдството, но такива само, които да хармониратъ съ сжществуващото между селското-земеделѣческо население обичайно право.

Ако това не се направи, и то догдѣ не е още късно, бѣдете сигурни, че всѣкий единъ синъ ще бѣга отъ бащинното си огнище — нѣщо, което не е въ полза нито за самото земеделѣческо население, за което, повидимому, толкова ни боли, нито за самата държава.

Желали бихме да чуемъ по тоя въпросъ мнѣнието на най-компетентното у насъ лице — на г. Балджиева, пр подавателътъ на обичайното право при нашето Висше Училище.

По-долу цѣлюваме, тѣй както ѣ намѣрваме въ дневницитѣ на Народното Събрание, рѣчьта на г. Хр. Тодоровъ по запитата на своя изборъ.

Понѣже тая рѣчь на г. Тодорова поради своята искренностъ, правота и откровеностъ не се нуждаи отъ коментарии, затова и ний се въадържаме да правимъ такива.

Ето самата рѣчь:

Христо Тодоровъ: (Отъ трибуната). Г-да народни прѣдставители! Ако зимамъ думата отъ трибуната, не е защото искамъ да говорѣ дѣло, а защото се намѣрвамъ на твърдѣ лошо мѣсто въ Събрането, и защото прѣвъ пѣтъ говорѣ, та искамъ да говорѣ прѣдъ лицето на г. г. прѣдставителитѣ. И ако станѣтъ да кажа нѣколко думи, то не е толкова за да защитѣ своя изборъ, колкото, възползуванъ отъ едно парламентарно правило — да дамъ обяснения, да настѣжъ надъ единъ недостатѣкъ отъ нашитѣ политически нрави, който се вижда отъ всѣкого и въ свързка съ който бихъ желалъ да се цѣни моя изборъ. Нѣка го кажа още отъ начало, че крайно съжелявамъ, гдѣто моя изборъ е станѣлъ при ония на изгледъ нарушения, които се искавахъ. Горѣщъ и искренъ почитателъ на свободата, азъ не съмъ желалъ да стане какъто и да е нарушение при тоя мой изборъ, толкова повече, че съ него прѣвъ пѣтъ влизамъ въ политическата карриера. Но, г-да прѣдставители, не трѣбва да бѣдемъ само надутѣ почитатели и громки обявители на свободата по площади и стрѣхи; нужно е да се проникнемъ съ истинската смисълъ на свободата и така да ѣ прилагаме всѣкога. Ако азъ, както нѣкои настоявахъ, и на основание на това настояване, се откажахъ отъ подобенъ изборъ, азъ цѣхъ да бѣдѣ смѣшенъ, защото изборъ въ Шуменъ при други условия отъ тия, при които става, немощаше и немоще да стане. Безъ тия нарушения, които ще видите, да ли сѫ нарушения, не можахъ да станѣ избори въ Шуменъ. Цѣльта на моитѣ противници бѣше да не отетѣнятъ всячески единъ благоприятенъ за менъ изборъ, за да покажатъ, че тѣ сѫ силнитѣ въ Шуменъ. Тѣ викатъ противъ насилия, викатъ противъ тия насилия, отъ които тѣ се оплакватъ, но не викатъ за насилията, отъ които други се оплакватъ. Твърдѣ естествено е като единъ младъ

ПОДЛИСТНИКЪ

Свободата на парламентарнитѣ разисквания.

Р. Константъ.

Господинъ докладчикъ ви говори за Англия; той ви каза че Камарата на общинитѣ има право да запрѣти на своитѣ членове да говорѣтъ, да ги принуди да напустѣтъ залата на заеѣданията, да ги прати въ тъмница и най-послѣ да ги исклучи.

Но когато човѣкъ навѣжда факти, той трѣбва да ги докладва въ тѣхната цѣлостъ.

Господинъ докладчикътъ не ви каза никакъ до кѣдѣ е отивала свободата на разискванията въ Англия. Той никакъ не ви каза, че камарата на комунитѣ има правото на инициатива; той никакъ не ви каза че прѣдложения за редъ сѫ тамъ пристѣ; той никакъ не ви каза, че всѣкой членъ отъ Парламента може да прави интерпелации на министритѣ върху дѣлата по тѣхната администрация и върху всѣкитѣ тѣхни сношения съ чужбина. Прочете

тѣте, господа, послѣднитѣ дебати по скоростнитѣ събития въ Европа. Какви мнѣния не сѫ изказани противъ рѣшенията на господаритѣ, противъ юридическата властъ, която тѣ си присвояватъ, противъ прѣтѣненията на народитѣ, противъ забравяването на всѣкитѣ принципи, прѣнебрѣгванатието на всѣкитѣ права? Азъ, разбира се, нѣма ви цитирамъ произнесенитѣ по този въпросъ фрази отъ английскитѣ най-забѣлжителни оратори; единичка отъ тѣзи фрази би въабудила въ тази ограда най-страшната буря; и ри това никой не имъ е диктувалъ мълчание; никой не имъ припомнилъ за редъ. Всѣкой признава, че тѣ упражняватъ парламентарската си свобода; тази свобода е почитана, защото тя е основата на обществената свобода. Като ви говорѣ за свободата, отъ която се ползуватъ Англичанитѣ, азъ не ви искамъ свобода, която не е въ картата на свободата; по тази частъ и по всички други въпроси азъ искамъ нищо по-вече отъ ползуването ми отъ тази карта; но трѣбва да ми бѣде позволено да ви опиша тази свобода за да можеме да запаземъ нашата поне.

Английския парламентъ има огромни привилегии и огромни свободи. Ний сме въ едно положение

ние съвѣтъ различно. Ний нѣваме инициатива върху нищо; ний не можеме да вземѣ думата да искаме обяснения върху най-сжщественитѣ работи.

Господинъ докладчикъ не ни никакъ каза какъ въ Англия напомнюванието за редъ бива само въ два случая: пѣвни противъ царя и обиди противъ колежитѣ. Разбира се, никой не оспорва правотата на напомнюванието за редъ въ една и въ друга случай. Кралътъ не може и не трѣбва никого да бѣде обижанъ въ тази ограда; като се оронѣ единъ ще се оронѣ другия, а този който стори това, заслужено трѣбва да прѣтърпи хулитѣ. Но никого въ Англия, не се припомня за редъ противъ мнѣния, доктрини, твърдения, нито пъкъ за най-неблагоприятнитѣ думи казани по адресъ на вънкашнитѣ сили.

Азъ ще прибавѣ, че това напомнюване за редъ се упражнява противъ ораторитѣ безразлично. Премиера Lord Casterleagh, прѣтърпѣ това два пѣти въ едно заеѣдание, само ащото е хвърлялъ подозрѣния върху единъ отъ своитѣ колеги.

Тука, господа, ми минава нѣщо прѣвъ ума; отъ захващането на тази сессия, на два пѣти азъ прѣтърпѣхъ отъ страна на единъ министъръ припом-

народът, ние да се възмущаваме отъ насилие, което иде отъ горѣ—отъ властта, но ние не обръщаме внимание на онуй насилие, което иде отъ долу, насилието на тълпата—най-голямото зло въ демокра- тическите държави! (Гласове: Браво! Одобрителни извиквания). Ние се възмущаваме отъ насилието на жандарина или солдата, което носи форма на щикъ или сабя, но не се възмущаваме отъ насилието, което носи форма на сопа, (Ржкопфскания), което носи форма на дебел мускул. У насъ трѣ- ва човѣкъ да има мускулитъ на борецъ-пехливанъ, смѣлостта на единъ разбойникъ, сѣзълъ отъ гора, и безскрупулността на единъ прѣстѣ- жникъ, а да може да влѣзе въ избирателната борба. За кабинетни хора, за ония които сѣ съ- деликатни нерви, избирателната борба е невъзмож- на. (Въско Нейчовъ: Тѣхъ ще ги чуватъ жандари- тѣ.) Е добръ господи... (Янко Сакъзовъ: И кѣмъ- нѣтъ поглеждайте де.) Азъ ще посоча на нѣкои данни, които трѣбва да се взематъ, споредъ мене, въ свръзка съ изборътъ ми. Тия данни ще бѣдатъ отъ миналата година и докарани до 22 Януарий 1895 год.

Ще обясня, първо защо е дошла войска, око- ло изборното мѣсто, и второ, защо е дошла войска послѣ на самото изборно мѣсто. Слѣдъ това, ще разпекамъ единъ послѣденъ въпросъ, именно: въз- можно ли е било въ Шуменъ при тогавашното рас- положение на духоветъ, при ония политически те- чения, които бѣхъ въ Шуменъ, да ми се противо- постави единъ кандидатъ. Ще установя слѣдъ, за- що въ изборътъ на 11 Септември м. г. не спо- лучихъ, а сполучихъ на 22 Януарий т. г.

Защо дойде войската на изборното мѣсто още сутринта? Тѣмъ за това, защото гражданитъ е опасяваха да не станатъ нѣкои разморици. Пра- вилно или неправилно се опасяваха, но тѣ се опасяваха и заявиха за това на окръжния управителъ, — само азъ виждамъ, че това го нѣма въ докладъ — и отъ тамъ се дѣйствуваше прѣдъ Министръ на Вътрѣшнитъ Дѣла. Прѣди 11-й Септември, станаха нѣколко митинга. Станаха, казахъ, нѣколко ми- тинга, въ които тия, които сега викатъ за свобода, крайно пъгнѣхъ свободата, разбира на въ широкъ смисълъ. Станахъ единъ митингъ прѣди 11-й Септе- мври, за първия изборъ. И г-нъ Краевъ не свика само гражданитъ отъ Шуменъ но и тия, които му трѣбваша отъ близкото село Каспартъ, за които праги кола да дойдатъ; мускулитъ на тия му бѣхъ пужли. И понеже трѣбваше да ми се прѣзъ една фо- рма, че той си подаваше кандидатурата, защото бѣ- ше съ Хаджи Шемишедина, трѣбваше да се направи таквъ митингъ. Моитъ приятели отидоха и не знааха какъ, излязали сѣ, малко или много, нѣкои незадо- воленства, тѣ бѣхъ бити, изгонени и съ одърнани бради, както се подиграваха послѣ приятелитъ на г-на Краева. Дохожда 8-й Септември и азъ съ г-нъ Дръ данева, бѣхме опрѣдѣлили вечерта митингъ, въ който мислѣхме да кажемъ по нѣколко думи. Сжичитъ тия каспартчане бѣхъ позикани пакъ отъ приятели на г-на Краева да присѣствуватъ. Ние нѣмахме нищо противъ това. Митингътъ щѣше да се състои, но не се състоя, по исканието на Окр. Управителъ Райнова, който казваше: „сега е 8-й Сеп- тември, случи се да има публика, кинато не трѣ- бва да има на митинга, послѣ и духоветъ сѣ раз- пълнувани та по-добъръ не правете митингъ“. Кога обявихъ това рѣшение на събравшитъ се, г-нъ Краевъ отвърна, че това е отетъпление; вие виждате че нѣмате болшинство и затова не правите митингъ. И за да покаже, че има болшинство, съ триумфъ покана своитъ приятели да отидатъ на друга пло- щадъ да направятъ митингъ. Но голѣмата частъ отъ събравнитъ граждани сѣ остана на мѣстото. Тѣ заявиха да говори Дръ Даневъ. Той говори и едва свършилъ не свършилъ, приятелитъ отъ митинга на чело съ Краева дохождатъ и какво правятъ? Тѣ не дойдохъ да ни изслушатъ, тѣ не дойдохъ, ако г-нъ Краевъ има да говори да изслушатъ и не- го; ами съ „долу“, съ хвърляне камъне, съ викове и шумъ разгониха събравшитъ се. Ако е имало е- динъ случай, въ който да падне прѣдъ моитъ очи г-нъ Краевъ, то е билъ тоя митингъ, именно; защото, азъ тѣй не разбирамъ свободата на мисълта. Но на- шето събрание не бѣше митингъ, защото, разбирамъ

митингъ, но да се вземе рѣшение въ една или дру- га смисълъ. А ние казахме съ г-на Данева на хора- та, че искаме да станемъ ваши прѣдставители и тия, които искатъ да ни изслушатъ да дойдатъ да ни изслушатъ, а които не искатъ, да не дождатъ. Можеха да ни дойдатъ, можеха и да не ни дой- дятъ. Не трѣбваше да направи г-нъ Краевъ таква нѣщо: или да не дохождаше съ приятелитъ си, ко- гато азъ приехъ митингъ, или да ни изслушатъ и ако обича да многоглаголетува, той пакъ можеше да говори. Но той потуши, разби подъ краката си тая свобода, за която толкова вика. (А. т. Краевъ: Про- тестирамъ. — Защо подписа протокола отъ 11-й Септември?) (Шумъ).

Христо Топузановъ: Не говорѣте за митинга.

Христо Тодоровъ: Азъ ще говоря, защото трѣ- бва да свѣржъ мисълта си. Ще трѣбва да охаракте- ризирамъ положението, за да дойдъ до изборътъ. (Шумъ. Мѣла между депутатитъ).

Прѣдседателъ: Молѣхъ, г-да, тишина. Ако е въз- можно г-нъ Тодоровъ, минете на избора.

Христо Тодоровъ: Добръ. Когато да станатъ тия избори, както и по-прѣдшнитъ, имаше нарочно наредени лица, които постоянно ходѣха и викаха по улицитъ, ходѣха изъ кръчмитъ и заплашваха хората. И въ моитъ очи даже направо ми казахъ: „Кръвъ ще лѣемъ, но нѣма да ти дадемъ тебѣ из- бора. Ние нѣмаме противъ тебѣ нищо, дай си, ако щешъ кандидатурата въ Османъ-Пазаръ, тамъ не ще ти прѣпятствуваме; но ние искаме да покажемъ, че Шуменъ е нашъ“.

Янко Сакъзовъ: Подъ свѣката на правителство- то да не сгавате депутати.

Прѣдседателъ: Нѣмате право да говорите, г-нъ Сакъзовъ, каго не сте зели думата. Ако продължа- вате по тоя начинъ, ще прибѣгнѣхъ къмъ по-строги мѣрки.

Христо Тодоровъ: Азъ съжелявамъ, че г-нъ Са- къзовъ, мой другаръ отъ дѣтство, не се искава по тоя изборъ.

Велко Велчовъ: (Къмъ Я. Сакъзовъ). Земете ду- мата и тогава говорете. Не сте само вие тукъ.

Ганчо Гаурилово: (къмъ лѣвицата). Ние ви слушахме тамъ два часа.

Прѣдседателъ: Молѣхъ г-да тишина.

Христо Тодоровъ: Слѣдъ това, г-да, ние имаме послѣдно събрание на 20 Януарий, два дни прѣди 22 Януарий, и азъ бѣхъ нарочно поканилъ само тия, които сѣ мои приятели и съмишленници, за- щото искаха да отбѣгнѣхъ всички ония лица, които бѣхъ противъ мене и които, може би, щѣха да на- правятъ скандалъ. Дойдохъ колкото дойдохъ, и по- едно врѣме, когато бѣхъ на 3/4 отъ рѣчта си, я- вилъ се г-нъ Краевъ съ нѣколко свои приятели и- дящи отъ селата и навѣрно отъ извѣстни мѣстата на селата. Подига се шумъ, подига се врява и крѣска- ние, и разтройва се събранието.

Като имамъ прѣдъ видъ тия факти, зети заед- но съ ония отъ прѣдшнитъ избори, гражданитъ неможаха да мислятъ, че ще бѣдѣтъ спокойни и его защо тѣ се отнесоха съ телеграмма до М-то на Вътрѣшнитъ Дѣла, за да искатъ да имъ се за- пазятъ избирателнитъ права. Азъ бѣхъ на туй съб- рание отъ нѣколцина граждани които пададохъ тая телеграмма, но азъ не ѣхъ подписахъ, защото прѣд- почетоха да направя глупостъ, отъ колкото да на- правя дѣло, което има изгледъ на насилие. (А. т. Краевъ: Прѣстѣпление направихте.) 22 Януарий дохожда Войската биде распоредена надалечъ около изборното мѣсто и г-нъ Краевъ засмѣхъ, сигуренъ, че ще по- бѣди, явява се на изборното мѣсто. Бюрото се съ- ставява и почватъ да дохождатъ гражданитъ. Моитъ приятели бѣхъ счели за нужно да се срѣщ- нятъ на единъ опрѣдѣленъ пунктъ и да трѣгнатъ заедно. Това е било голѣма маса избиратели мои приятели, на които появяването така обезсърчи г-на Краева. (А. т. Краевъ: Приятелитъ ти сѣ всички Стамболисти). Гласоподаването се продължаваше тихо и спокойно до 4 часа, азъ даже се готвѣхъ да направя комплементъ г-ну Краеву въ крия на из- бора — защото у насъ бѣше станало обичай избран- ния да говори на своитъ избиратели и азъ мислѣхъ какъ по-хубаво да похваля моитъ противници, и зарадъ тѣхната лоялностъ. Но това бѣше минутна мисълъ. Забѣлжихъ че г-нъ Краевъ влиза между

избирателитъ: неговитъ приятели влизатъ въ учи- лищното здание, гдѣто става изборътъ. Шумъ се вдигна отъ моитъ другари, като казваха, че не искатъ да гледатъ приятелитъ на Краева да стоятъ въ училищното здание. Отъ тукъ излѣзе спрѣкван- ието, гдѣто каза г-нъ Краевъ за Алтабанова. Това шавание на Краева се относѣхъ обясни. Една частъ Каспартчане захвана входа на училищното здание. Тѣхната цѣль е била—както моитъ другари имаха право да се страхуватъ, както и дѣйствително е било, защото се видѣ расположението на духоветъ на избирателитъ въ моя полза,—послѣ поне, когато ще се прѣброятъ гласоветъ, да нахлуятъ въ учи- лищното здание. Тѣ отъ началото нѣма да напра- вятъ нищо, но понеже е прѣдвидено въ Закона правило, че прѣброяването трѣбва да стане прѣдъ- лицето на избирателитъ, то тия Каспартчане щѣха да разбутатъ бюлетинитъ, да хвърлятъ урнитъ и пр. Ето отъ какво се уплашиха моитъ другари. Слѣдъ това виждамъ, че се явиха на моята секция лица, които бѣхъ гласували. Подиръ малко дохожда г-нъ Краевъ и зима и списѣцитъ отъ моята секция, на които бѣхъ азъ прѣдѣдствувалъ, което не е негово право,—почнѣ да вика избирателитъ твър- дѣ медленно, съ очевидната цѣль, да забави кол- кото е възможно избирателитъ, защото до 4 1/2 часа гласоподавахъ само нѣкои части отъ града, а дру- гитъ части не бѣхъ гласоподавали. Той правѣше така и показваше като че нарочно иска да спира гласоподаването. Моитъ приятели почнаха да не- годуватъ. По едно врѣме, когато свърши едната маха и трѣбваше да почне другата да гласоподава, наадохъ се викове: Костовата частъ, Костовата частъ да се привика. И това се правѣше отъ хора, които не бѣхъ отъ Костовата частъ, или пакъ бѣ- хъ гласоподавали. Цѣльта имъ бѣше да се почне изново привикването да гласоподаватъ, защото моитъ противници мислѣха, че тамъ иматъ по-вече приятели и второ, защото имаше по-вече отъ 1000 избиратели отъ другитъ махали които чакаха, ис- каха да ги санджидисатъ, и безъ да гласоподаватъ да си отидатъ. Едни викаха: Костовата частъ да не гласува, а да гласуватъ други части.—И въ тия шумове и бъркотии не трѣбваше ли да дойде вой- ска? — Костовата частъ бѣше първата, която гла- сува отъ 9 часа сутринта до 1 часа по пладнѣ. И нѣколко пѣти тя гласува: Ето какъ: понеже отъ начало нѣмаше избиратели, призовавахъ се явив- шитъ се да си подадѣтъ бюлетинитъ. Явившитъ се бѣхъ отъ Костовата частъ. Като надойдохъ по-вече избиратели, до гдѣ се трѣбваше едно име на една буква, прочегохъ се имената на всичкитъ избирате- ли на тая буква. Слѣдъ туй, почнахъ да се четѣ спи- съка на тая махала отъ начало, отъ буквата А. Въ слѣдствие на това всички негодувахъ, защото изли- заше, че постоянно все Костовата частъ гласува. Отъ 1 до 4 часа гласувахъ само 4 махали и оста- ваха само 10 махали, които не бѣхъ гласували. Сега възможно ли бѣше да нѣма умисленостъ и да не бѣше всичко това цѣла минiera на против- нитъ ми, да се настоява щото Костовата частъ изново да гласува? Жандаритъ дойдохъ твърдѣ мир- но и тихо, безъ въѣкскъвъ шумъ. Азъ още си спомнямъ думитъ на тѣхния старшина, който каза: „Тия, които сѣ гласували да се оттеглятъ“. И за да не би да се упрѣки въ нѣщо, азъ му казахъ да стои малко на страна. Сжщо и войската, кога дой- де, стоеше още на страна. Тогава г-нъ Краевъ нѣ- маше нищо противъ това, макаръ и да направи нѣ- кога забѣлжки. Не знаахъ какъ, вътрѣ при бюрото дойдохъ 2—3-ма жандари и то за това, че Жеко Саблевъ, единъ отъ провѣрителитъ при бюрото, билъ оскърбенъ отъ одного отъ избирателитъ, кой- то заплашваше и него и мене, и го посочваше на жандаритъ да го изваждатъ изъ изборното мѣсто, щото трѣбваше да го истеглятъ жандаритъ. Това направи г-на Краева да кинне. Г-нъ Краевъ, човѣкъ крайно импulsiveвъ, безъ да му мисли много, оста- ви списѣка, хвърля се прѣзъ прозореца. Земахъ го нѣколко негови приятели и отидоха да правятъ ми- тингъ.

• При такива обстоятелства, г-да прѣдставители, бѣше викана войската около изборното мѣсто по- послѣ и на изборното мѣсто. Сега остава вамъ да оцѣните, да ли това е нарушение на Избирателния Законъ или не. Ний имаме единъ Избирателенъ За- конъ, но не таквъ, който да оградя мирнитъ граждани отъ насилие сторени отъ шайки и без- скрупулосни хора.

Г-нъ Краевъ казва, че понеже била дошла вой- ска и за това искалъ да се прѣкрати избора; но пакъ той бѣше сжщия въ Стамболово врѣме, който искаше да дойде войска, когато ставахъ градежитъ избори, защото се страхуваха да не би турцитъ, които бѣхъ изгонени отъ насъ, да се повърнатъ (Ржкопфскание отъ лѣвицата и викове: Браво! Янко Чучарковъ: Какъ? Отъ васъ изгонени?) Ама че ние признаваме, и за това първитъ избори бѣ- хъ касирани. Тогава г-нъ Краевъ не се възмуща- ваше отъ викането на войската и отъ изгонване- то на турцитъ, а днесъ се възмущава (Миланъ Ма- кавѣевъ: Само за вашата искреностъ ще гласувамъ за избора ви. Петко Горбановъ: Може и безъ твоя гласъ.) Въ закона било казано, че прѣдседателътъ трѣбвало да вика войска.—Прѣкраено. Но ако прѣд- сѣдателътъ е заинтересуванъ да не иска войска? Възможно ли е отъ таквъ прѣдсѣдателъ да иска- те да вика войска? Ами, че той нече. Сега, грѣш- ка ли е това, за гдѣто се поврѣчи на ония прияте- ли съ силнитъ мускули, които щѣха да дойдатъ

нование за редъ. Азъ се оповахъ на английския оби- чай; отговорихъ ми, че не сте въ Англия и че Ан- гличанитъ не трѣба да ни служатъ за примѣри. Така, когато ний цитираме Англия за свободата, от- хвърлятъ ни нашата аналогия, но когато е за роб- ството, ѣхъ приематъ. Когато е дума за пресвѣта или за гаранцитъ на гражданитъ, Англия не трѣбва да се подражава; но желаете ли да се унищожи Habeas Corpus, да се удушатъ нашитъ разисквания, и да се устроятъ съ пари избори? Веднага Англия става класическата страна, прѣдмѣтъ на почитъ и на удивление.

Единъ само примѣръ за исцѣждане по единъ лѣстителенъ принципъ се срѣща въ британскитъ аннали: оизи на г. Вилкесъ. Но господинъ доклад- чикътъ е, види се, забравилъ че г. Вилкесъ три- пѣти касиранъ, бидѣ три пѣти прѣизбранъ, и е- динъ самостоятеленъ парламентъ ще вземе това злоупотребяване съ властта за едно отъ най-скан- дализирани и ще заповѣда страницитъ, гдѣто тѣ- зи злоупотребявания се намиратъ, да бѣдатъ раскж- сани.

Така, господи, всичко което ви се каза за Ан- глия не се отнася до въпроса. Английския парла-

ментъ е по-търпеливъ въ рѣшитъ, отколкото ний нѣкога сме били. Тѣхнитъ оратори сѣ по-смѣли въ думитъ си, по-свирѣпи въ нападкитъ си, по-посто- янии въ интереллацитъ си, отколкото нѣкой отъ насъ тукъ въ Камарата.

Не се минава сесия въ този парламентъ да не се кажатъ нѣща хилядо пѣти по-остри отъ то- ва, което се е казало отъ тази трибуна; и ако ра- зискванията сѣ по-малко бурни, причината е че събранието, научено да изслушва, позволява всичко да получи отговоръ. Причината е че и болшинството е по-нетърпеливо, или по-нѣ, защото азъ не искамъ да обиждамъ тѣзи, които не заслужаватъ обиди, при- чината е че Англия нѣма министри, които, като искатъ да управляватъ за свои облаги и като се боѣтъ да се уповаватъ на извѣстна частъ отъ кам- марата, издаватъ меншинството на болшенството за- ва да имъ попрѣчатъ да се разбиратъ да ги пома- мятъ и да обѣрнатъ болшенството на дураци, а мен- шинството на жертви.

Прѣвѣлъ З.

въ стаята, гдѣто бѣше бюрото, да причиняватъ смущение и растурване на избора?

Азъ дохождамъ, г-да прѣдставители, къмъ послѣдното съображение, което искахъ да прѣдставя прѣдъ почитаемото народно прѣдставителство, а именно: възможно ли е било, щото една кандидатура, противна на моята, въ него врѣме да спечели?

Тукъ му е мѣстото да направя възражението противъ исканieto, да се прати парламентарна анкета. Парламентарната анкета се иска отъ г-нъ Иванчовъ за това, за да се констатира, да ли е билъ нарушенъ членъ 10 отъ Избирателния Законъ, а именно: че прѣди изборния денъ били викани запаснитѣ войници да имъ се провѣрватъ билетитѣ и че вмѣсто да бждатъ провѣрени билетитѣ имъ, давало имъ се било, бюлетини за избора. Добръ, да прѣдположимъ, че това е така; но това нарушение не е съществено, понеже околната гласоподава за майора Попова, а не въ моя полза. При изборитѣ имаше двѣ секции. При едната, околнѣщата, болшинството на гласовѣтъ имаше Поповъ, а въ другата, градската, болшинството гласовѣ бѣше за мене. Какво ще констатира анкетната коммисия, ако се викатъ хората да докажатъ, че имъ сж давани бюлетини, когато сж ги викали за друго? Ще се установи това, че виканитѣ хора сж гласували за запасния майоръ Поповъ, слѣдователно това, което казватъ противникитѣ, че е имало насилие отъ страна на властѣта, заради мене, пада. Каква нужда има сжщо отъ парламентарна анкета, за да установи дохожданието на войската? Азъ ви казвамъ, какъ дойде войската и при какви обстоятелства. Възвѣтъ отъ тѣзи съображения, азъ не видѣхъ да се прѣдставятъ други мотиви въ полза на прѣдложението за парламентарна анкета.

Азъ не мисля да възражамъ на всичкитѣ доводи на г-на Краевъ. Той каза, че е ходила властѣта да агитира изъ околията за мене. Това нѣма защо да се изслѣдва, защото азъ ви казвамъ, че околията е гласувала заради неговия кандидатъ. Така щото и да се признае и да се признае, че властѣта е агитирала прѣди избора за въ моя полза, е безцѣлно и нѣма нужда да го оборвамъ.

Дохождамъ на послѣдното съображение, за да покажъ, че всичкитѣ въпритности за сполука бѣхъ въ моя полза. Азъ ще направя единъ малъкъ обзоръ на положението на духоветѣ въ града, било въ него врѣме, било отъ по-прѣди. Какво именно политическо течение имаше въ Шуменъ, нека да го кажъ тукъ, та да се разбере, че ако г-нъ Краевъ спечели на 11 Септември минхлата година, то той на 22 Януарий тази година не можеше да спечели. (Прѣдседателъ: Молжъ, не се отдѣляйте отъ прѣдмѣта. Гласове да говори, да го чуемъ.) Азъ ще бждъ твърдъ кажъ, г-да. Мене ми е нужно да опишъ това положение, защото не ще можете иначе да си съставите вѣрно понятие за изборѣтъ. Ако искаме да знаемъ, че единъ градъ е заради тогава кандидата или оногава, ние трѣбва да изучимъ настрѣнието на духоветѣ въ него градъ. Положението трѣбва да се охарактеризира добръ, за да се знае, какво е било то, и можеше ли да спечели кандидатурата на запасния майоръ г-нъ Христо Поповъ.

Въ Шуменъ се образува оппозиционно течение въ врѣме на Стамбулова и то благодарение не на г-на Краева, а на моя другаръ Янко Сакъзовъ. Когато азъ бѣхъ пасивенъ и когато г-нъ Краевъ искаше чрѣвъ окръжния управителъ на Стамбулова да бжде избранъ прѣдставителъ въ Стамбулово врѣме отъ Прѣславъ, тогава само единъ Сакъзовъ бѣше, който съ нѣколко другари искаше да размърда духоветѣ. Дойдохъ по послѣ градскитѣ избори. Тогава азъ съчетохъ недостойно за мене, да странжъ отъ борбитѣ. По градскитѣ избори моето име съединяваше повече граждани, не за нѣкои достоинства, а за туй, че не бѣхъ влизалъ въ обществена борба, и слѣдователно не можехъ нито да ме мразятъ нито да ме обичатъ, а главно, не можехъ да ме мразятъ. Г-нъ Краевъ не можеше да остане чуждъ на туй течение, което се образува така отъ моитѣ приятели, между които влизашъ мнозина, на които имената оставямъ сега. Слѣдователно той, заедно съ мнозина наши приятели, на които имената оставямъ неизвѣстни, влѣве въ борбата и се прочу, защото все неговото име се чуваше, когато ние бѣхме цѣла дузина въ Шуменъ. И така г. Краевъ спечели едно име. Когато дойдохъ изборитѣ на 11 Септември, г-нъ Краевъ искаше да бжде прѣдставителъ отъ Шуменъ; противъ това негово желание азъ и моитѣ другари нѣмахме нищо, но защото знаехме, че ще бжде непрѣменно избранъ отъ Прѣславъ, ние му казахме да отстъпи Шуменъ на г-на Дръ Данева, а той да отиде въ Прѣславъ. Той обаче не прие това и нито отстъпи Шуменъ на г-на Дръ Данева, нито отстъпи Прѣславъ. Туй негово честолюбие обръна нашето внимание и скоро видѣхме, че той си дава кандидатурата въ Кеманларъ и въ Трънъ и другагдъ. Това той правялъ за туй, че се билъ прочулъ въ Стамбулово врѣме, та искалъ да се избере отъ нѣколко мѣста. Азъ и моитѣ другари не искаме да отстъпимъ на такова честолюбие, и макаръ да знаехъ, че ще пропадне моята кандидатура, азъ си жъ турихъ на 11 Септември въ Шуменъ съ д-ра Данева. А защо спечели г-нъ Краевъ въ него изборъ? Спечели за туй, че ние противопоставихме, срѣщу него и Хаджи Шемшедина, двама българи; а пъкъ въ Шуменъ съ околията турското население съставлява

болшинство. Притурѣте при туй че всички искажъ, щото азъ и г-нъ Краевъ да бждемъ избрани, а азъ се оттеглихъ отъ него. Гражданитѣ и околията макаръ и да знаехъ, че азъ и другаритѣ ми сме горѣдолжъ на чело на движението, но понеже азъ се съединихъ съ г-на Дръ Данева, твърдѣ естествено бѣше да ме оставятъ. Но при слѣдующитѣ избори, при допълнителнитѣ, които станяхъ на 22-ий Януарий, нѣмахме вече тия съображения; нѣмахме вече тукъ турци, които да се противопоставятъ противъ моята кандидатура. Българитѣ, които по-напрѣдъ гласувахъ за г-на Краева, сега нѣмахме защо да не гласуватъ за мене, защото ако главнитѣ съображения сж били, че той се е борилъ и за това за него гласувахъ при първитѣ избори, сега при допълнителнитѣ азъ се явявахъ самъ и бѣхъ отъ ония, които водѣхъ движението въ Шуменъ. (Атанасъ Краевъ: Затова стояхте три дѣне на таванѣтъ). Три дѣня на таванѣтъ! Да, г-нъ Краевъ! Когато вие бѣхте въ Разградъ, ние имаме доблѣтъта да отидемъ да протестираме и да молимъ окръж. управителъ да ви освободятъ. И тогава азъ бѣхъ на чело на гражданетѣ. (Атанасъ Краевъ: То е вѣрно, че сие накарахте гражданетѣ да протестиратъ. . .) Когато правихме митингитѣ, то бѣхъ азъ и моитѣ другари, които вземахме най-либерални рѣшения въ тия митинги.

Нека сега кажъ другитѣ съображения, защо неможахъ да спечелятъ противникитѣ ми въ допълнителнитѣ избори. Една отъ причинитѣ за гдѣто не можахъ да спечелятъ е и тая, че г-нъ Краевъ влизаше въ една фракция, която се образуваша слѣдъ връщането му отъ София, гдѣто бѣше дошълъ по случай първата сесия на това Нар. Събрание, и която не спечели населението по програмата си, която обяви, — понеже ний бѣхме сити на обявления на начала които не се прилагатъ. Не спечели населението и по това, че когато тая фракция се отдѣли отъ правителството, тя не се отдѣли по нѣкои принципиални въпроси. Послѣ, поведението на г-на Краева до тогава, за което азъ споменахъ, крайно бѣ го банкрутирало прѣдъ разеждащата частъ на гражданитѣ.

Като се взематъ тия съображения прѣдъ видъ, при ония, че нѣмахме защо гражданитѣ да бждатъ противъ моята кандидатура, като знаехъ, че и азъ бѣхъ единъ отъ тия, които бѣхъ въ борбата; че нѣмахме защо да гласоподаватъ за едно лице, което не познавахъ, на било то майоръ Поповъ, за когото сж само слушали, когато имашъ познато свое лице, излѣзло изъ тѣхната срѣда, — азъ мисля, г-да народни прѣдставители че не можеше той изборъ да издѣне друго-яче, освѣнъ така, както е излѣзълъ.

Сега, вамъ остава да оцѣните: да ли тия нарушения, които станяхъ, сж такива, които непрѣменно трѣбва да ви доведатъ до убѣждение, да касирате избора. Колкото за анкетна парламентарна коммисия, както се прѣдложи, азъ не мога да схватъ цѣльта ѝ, назначението ѝ. — При приведеитѣ съображения, вий ще рѣшите, можеше ли противъ моята кандидатура да се противопостави друга и Шуменъ на 22-й Януарий можеше ли да даде другъ прѣдставителъ отъ той, който е тукъ. (Гласове: И черпанъ е въпросѣтъ).

Прѣдседателъ: Има прѣдложение отъ коммисията за утвърждение избора, станжъ въ Шуменъ; но има прѣдложение отъ г-на Краева, подкрѣпено и отъ г-на Иванчова, да се прати анкетна коммисия. (Атанасъ Краевъ: Прѣди да се гласува, ще ли ми дадете думата за обяснение?) Но понеже прѣдложението за анкетна коммисия прѣдпоставя, трѣбва то да се гласува най-напрѣдъ. Отизи г-да народни прѣдставители, които сж на мѣстѣ, че по избора, извършенъ на 22-й Януарий т. г. въ Шуменъ, трѣбва да се избере анкетна коммисия за провѣряване на фактитѣ, които сж изложени отъ г-на Краева, да си вдигнатъ ржката, (меншинство.) Пада.

Благодѣтелното Братство „Иосифъ I“ въ Цариградъ основава една българска болница, която ще се издържа отъ помощитѣ, които това Братство очаква отъ родолюбивитѣ пожертвователи.

Велѣствие на това въ София се е основала централна коммисия за събиране помощи изъ свободна България подъ прѣдсѣдателството на Доростолски и Червенски Митрополитъ Григорий. Тая коммисия се е обръщала до съдѣйствието на г-да окръжнитѣ управители да взематъ инициативата за основанието въ окръжнитѣ градове на постоянни подкомисии за събиране парични и други материални помощи, назначени да послужатъ за горнията цѣль. Коммисията е молила г-да управителитѣ да прѣпоръчатъ на подвѣдомственнитѣ си околийски началници и кметове да устроятъ всѣкий въ своето сѣдалище подобни подкомисии.

Да говоримъ за ползата и значението на една Българска болница въ Цариградъ, гдѣто сж хиляди бездомни българи изъ цѣла България се сичатъ за прѣхраната си, мислимъ

не е нужно. Ето защо ний канимъ всѣкий българинъ да посрѣщне съ щѣдра ржка това християнско и патриотическо дѣло.

Ний даваме мѣсто въ вѣстникѣтъ си на самото въззание.

Съотечественици!

Извѣстно ви е, че въ Цариградъ, отъ паметивка ходятъ да търсятъ поминѣкъ и живѣятъ тамъ съ хиляди българи, отъ всички крайща на отечеството ни; прѣзъ всичкитѣ врѣмена, Цариградъ е привличалъ, и днесъ привлича, съ хиляди българи, които чрѣзъ многогодишни трудове, съ пестение и всевъзможни лишения гледатъ да спечелятъ прѣхрана за семействата си, оставени въ България. Почти всички градинари въ Цариградъ, мѣкари или каймакчии, хлѣбари и фурнаджии, абаджии, много пайтонджии, слуги и прочие труженници сж българи, всичкитѣ сж хора безсемеини, отдалечени отъ домашнитѣ си, а по характера на занаятията си — най-много изложени на поболѣвания. А поболѣванието въ Цариградъ за такива челоуѣци е голѣмо нещастие, гибелна случка. Поболи се български работникъ въ Цариградъ и нѣма гдѣ до поделони глава, защото семейството, близкитѣ му сж далеко. Не докторъ, не цѣръ, не топла пища, а единъ чаецъ нѣма кой да му подаде. И той, клѣтникѣтъ, лежи съ мѣсеци въ градинарската колиба или въ влажната изба, и чака смъртния си часъ.

И въобразете си, какъ се чака смъртния часъ — по добръ: безвръщенна смъртъ! — въ най-голѣми лишения, безъ никаква помощъ, въ студъ, въ влага, изоставенъ и забравенъ въ чужда земя далечъ отъ близкитѣ на сърдцето си!

Въ такова именно положение, прѣзъ цѣли столѣтния, е умиралъ цариградския български работникъ. Въ такова положение умира и днесъ.

Цѣрътъ противъ това зло е само единъ: **основание Българска болница въ Цариградъ.**

Въ тая болница хилядитѣ безсемеини българи работници ще могатъ, въ случай на заболѣване, да слагатъ глава на топло, да има кой да ги прѣгледа и да имъ пристои.

Прѣдъ видъ на тая въпиюща нужда, основа се цѣтколѣ въ Цариградъ Благодѣтелно Братство „Иосифъ I“, което да се грижи за направата на една болница за болнитѣ ни еднородци тамъ, а до тогава — да ги настанява и поддържа въ чужди болници. А за осъществение на това челоуѣколюбиво и християнско дѣло необходимо е образуването единъ париченъ фондъ. Благодѣтелното Братство не може до разчита въ тоя случай освѣнъ на помощитѣ и пожертвованията на български народъ. За да се улесни задачата на Братството, основа се и въ София една Централна Комисия, на която се възложи грижата да събира парични и други помощи въ Княжеството, за сраждающитѣ ни братия въ чужбина.

Съотечественици!

Централната Комисия се обръща къмъ всички Ви съ молба да се отзовете великодушно на позива ѝ и да дадете лепта си за това благо дѣло. Една свята длъжностъ имаме всички да се притечемъ и подкрѣпимъ доброто начинание, да обогатимъ съ материалната си поддръжка страждущитѣ наши братя въ онова чуждо мѣсто. ека спасимъ отъ прѣждевръменната смъртъ стотици и хиляди български животи и отъ опропаствяване толкова български семейства. Всѣкий нека помогне споредъ силитѣ си; Централната Комисия съ благодарностъ ще приеме всѣко пожертвование, което ѝ се поднесе; Господъ ще благослови всѣка ржка, която се постре на помощъ на слабѣтъ и нещастнитѣ въ голя свѣтъ!

Священници!

Народни учители!

Къмъ васъ особено, които имате при сърдце всѣко родолюбиво и челоуѣколюбиво начинание, и които стоите най-близко до народа, Централната Комисия се обръща и ви

моли да се погрижите за образуването въ рефкият кжтъ на Отецеството ни клонове на Централната въ София Комисия, — **постоянни подкомисии** — които да събиратъ помощи и изнамяватъ сръдство за тѣхъ, като напр. прѣзъ даване прѣдставления, вечеринки, дискози въ черква, публична подписка и пр.

Увѣрени сме, че пѣма да пожелатъ трудѣтъ си и ще положатъ всичкото си старание за осъществяване тая народна и свята цѣль.

Всички събрани помощи ще се прѣпращатъ до Прѣдсѣдателя на Централната Комисия въ София.

София, 12-й Ноемврий 1895 година.

Прѣдсѣдатель на Централната Комисия:
Доростолски и Червепски Митрополитъ:
Григорий

Д-ръ Минчевичъ

Иванъ Вазовъ

Д-ръ Молловъ

Д. Яблански

Членове:

М. Поповичъ

Георги Х. Боневъ

А. Шишмановъ

М. Калжловъ

Икономъ Георги Тилевъ

Открито писмо на г. Д. Цанкова къмъ Народнитѣ
Прѣдставители на VIII-то Обикновено
Народно Сѣбрание.

(Продължение отъ 42-й брой).

„Вторий факторъ, както казахъ, еж правата на българскій народъ. Берлинскій трактатъ е прѣдоставилъ на българскій народъ: а) правото да си изработи единъ основенъ законъ за управление. Този основенъ законъ е Търновската Конституция; б) правото да си избира князь, прерогативитѣ на когото еж прѣдоставени да ги опрѣдѣли българскій народъ по свое благоусмотрение. Отъ това слѣдва, че правата на българскій народъ прѣдшествуватъ правата на българскій князь, т. е. правата на княза проистѣчатъ и се обуславиватъ отъ правата на народа. Така щото, ако нашата конституция е поставила за принципъ *наследствеността и неприкосновеността* на княжескитѣ санъ, то тѣзи блага еж дадени на княза въ даръ отъ народа и той послѣдний би могълъ и може да опрѣдѣли изборитѣ на държавния глава пожизненъ или сроченъ. Това е еувренно право на народа, проистѣкающе отъ берлинскій трактатъ, който е прѣдоставилъ уреждането на тѣзи въпроси исключительно на народното благоусмотрение и евоодна воля; и, ако нашата конституция е опрѣдѣлила, щото първий българскій князь да може да бѣде и неправославенъ, това е било така ежщо едно благо дадено отъ народа на първия българскій князь.

При тѣзи данци, нашето държавно право е единствено по естеството си: то не подхожда на онази теория, която съглежда источника на княжеската властъ въ Бога. Историческото происхождение и юридическото основание на княжеската властъ у насъ е отъ народа, и, слѣдователно, народната воля и властъ еж господствующитѣ. Ето защо нашата държава е *par excellence демократическа*.

Правата на българскій държавенъ глава не могатъ да бѣждатъ на едно равнище съ правата на българскій народъ, нито могатъ да пожелатъ правата на послѣдний: подобно домогване е уаурпирание на народнитѣ права. Така щото, ако е прието отъ народа да се счита личността на българскій князь неприкосновена, евоодата и правата на българскій гражданинъ еж двойно по-неприкосновени; защото тѣ не происхождатъ отъ властѣта на княза, а отъ публичното и международно право.

Тоя принципъ, че евоодата и правата на българскій народъ не произлизатъ отъ волята на княза, а отъ самий народъ е най-ежшиотъ наше публично право, и именно този принципъ е раздѣлялъ нашия народъ на два лагера: на *либерална партия*, която защитава тоя принципъ, и на *консервативна партия*, която се домогва да го тѣпче. Тоя принципъ е толкова важенъ, щото и гарантитѣ сили бѣждатъ надъ него. За доказателство нека си припомнимъ случая съ еуспендирането на конституцията отъ княза Батемберга, когато Великитѣ Сили принудихъ да издаде манифеста си отъ 1-ий Юлий 1881 год.; а тѣй ежщо и случая съ отетжането на Кърджали и Родопи, което не може да стане, освѣнъ съ ежгласието на Великитѣ Сили.

Тоя принципъ е освятенъ отъ Санстефанскій Договоръ и потвърденъ отъ Берлинскій трактатъ. Слѣдъ ратификацията на Санстефанскій Договоръ прѣди да се събере Берлинскій конгресъ, главни покомандующий на освободителнитѣ руски войски Н. И. В. Великий Князь Николай Николаевичъ е обявилъ на българскій народъ евоодата и правата му съ една прокламация, датирана отъ С. Стефано.

Отъ горѣизложеното става явно, че *сжщността* на *българската независимостъ* съдържана и се нормира отъ слѣдующитѣ петъ елемента:

1. Правата на Великитѣ Сили върху извѣстни въпроси, прѣдвидени въ берлинскій трактатъ, касателно нашитѣ работи;

2. Българската евоода и независимостъ въ границитѣ, прѣдвидени въ ежщия трактатъ;

3. Правото на народа да си изработва евоодно основенъ законъ за самоуправление;

4. Правото на народа да си избира евоодно държавенъ глава, на основание на берлинскій трактатъ и на конституцията си, и

5. Правата на държавния глава проистѣкающи само отъ конституцията на Княжеството.

Отъ всички горѣизложени доводи, ний виждаме, че правата на Русия върху извѣстни български въпроси проистѣчатъ отъ берлинскій трактатъ и, че тѣзи права еж идентични съ правата на другитѣ Велики Сили. Тѣзи права на Русия, като гарантна сила, ние не само не можемъ да игнорираме, но не можемъ и да не признаваме: то е право на заинтересувана Велика Сила и ний трѣбва да знаемъ и да се убѣдимъ въ това; защото силата на това право не проистѣча и независенъ отъ насъ. По-вече нѣщо: ний трѣбва да знаемъ, че Русия е именно държавата, която, като упражнява своето право сръмо насъ, счита упражнението му като свой завѣтенъ дългъ: защото кой другъ, ако не тя ще се интересува за евоодата и независимостта на българскій народъ, за които тя е положила такива немогѣтн жертви? Нѣма съмнѣние, че Русия е въ правото си да бѣди за упражнението на извоюваната отъ нея евоода и да си осуетява всѣко посѣвателство на нейното похищение; защото само въ упражнението на тази евоода Русия вижда плодотворното развитие на България.

Касателно отношенията на България съ Русия, по втория пунктъ, ний трѣбва да знаемъ и разберемъ: въ що е съетон *особенното положение на Русия* между Великитѣ европейски Сили сръмо България и на какво се основава то?

Макаръ, че правата на Русия по съдържание еж идентични съ правата на другитѣ Велики Сили сръмо насъ, но при упражнението на тѣзи права, ежгласно установлението въ берлинскій конгресъ, което потвържда и прѣдсѣдательтъ на конгресътъ, князь Бисмаркъ, като най-компетентенъ интерпретаторъ, въ рѣчьта си отъ 6 Февруарий 1888 год. въ Германскій рахтетатъ, Русия се ползува съ правото на *influence prépondérante* (право на първенство) при разшението на извѣстни български въпроси отъ международенъ характеръ. Това право на *influence prépondérante* е базирано върху фактоветѣ: че Русия е *причината* за въздигането на България въ княжество, и че Европа признава Русия за *защитница на православието*. Тоя право на *influence prépondérante* го има всѣка отъ Великитѣ Сили въ въпроситѣ, които ѣж интересуватъ и които зависѣтъ отъ рѣшението на великитѣ Велики Сили. Тѣй напримѣръ, Франция се ползува съ правото на *influence prépondérante* въ въпроситѣ за Либанъ, който е туренъ подъ гаранцията на Великитѣ Сили, а Англия и Франция иматъ право на *influence prépondérante* въ Египетъ, който е тоже туренъ подъ гаранцията на Великитѣ Сили. Ако князь Фердинандъ стѣи още непризованъ за Българскій князь, то е защото Великитѣ Сили уважаватъ правото на *influence prépondérante* на Русия върху въпроситѣ за България, за които се иска ежгласието на Великитѣ Сили.

Касателно нашитѣ отношения съ Русия по третия пунктъ, сирѣчь надѣждата на българскій народъ за освобожение отъ тежкитѣ задължения на Берлинскій трактатъ и за осъществяването на историческитѣ му задачи съ помощта на Русия, ний трѣбва да помнимъ, че реализирането на тѣзи ни надѣжди не зависи само отъ насъ, а отъ добрата воля на Русия.

Взаимнитѣ еднопѣмненни и еднопѣрни връзки, които съединяватъ двата братски народа — Българскія и Руския — и великодушното на Велика Русия направляватъ естествено и взаимнитѣ интереси къмъ общото благо и на двата народа. Ето защо, отъ наша глѣда точка, влиянието на Русия върху нашитѣ работи не е едно отношение на господаръ къмъ подчиненъ, а на единъ евоодороденъ братъ къмъ другъ; на едниаки душевни и реални стремления къмъ едно направление.

И когато ний разберемъ и се проникнемъ отъ тази велика истина, само тогавъ можемъ да се надѣваме отъ Русия, като рѣшающа Европейска Сила, да се застъпи за облекчението ни отъ наложенитѣ намъ отъ берлинскій трактатъ тежки задължения и за осъществяването на онѣзи идеали, които тя ни завѣща въ С. Стефано.

Отъ резюмето на първата частъ на г. Цанковото открито писмо и отъ цитираната послѣдния частъ читателитѣ ще видѣтъ, че авторътъ на много мѣста изказва цѣлата истина, но при това не се е въздържалъ нѣгдѣ да погрѣка ревността си за придържане о трактатитѣ, което грѣкаление не може да не подеѣти читателя за цѣлитѣ, които се криятъ задъ тѣхъ.

Една несборима истина изказва г. Цанковъ, като твърди, че наѣмненитѣ и религиозни-връски и чувства на признателностъ, които сближаватъ два народа, не се разрушаватъ чрѣзъ терроръ, насилие, лѣжа и из-

мама. Нашитѣ държавни мѣжѣ това трѣбва да еж го разбрали най-добрѣ отъ опитѣтъ на Стамбулова да отетрани българскій народъ отъ неговия еднопѣмненъ братскій народъ, който е проливалъ крѣвта си, както за евоодата на България, тѣй и за постиганиято за завѣтнитѣ идеали на цѣлото слиянство. Послѣдствията отъ подобно едно опитване, виушено отъ вѣнъ, бидохъ толкова гибелни за България, щото, вѣрваме, никога българскій народъ и неговата интелигенция не ще търпи второ едно подобно правителство, но ще се старае още отъ първитѣ дни да го егромолн заедно съ възхновителитѣ му.

Въ втория принципъ на г. Цанкова, че не било дадено на малкитѣ народи, какѣвто е българскія, да въспрѣпятетвуватъ на великитѣ сили да иматъ своя сфера на влияние въгъ отъ границитѣ на държавитѣ си, може да се разбира твърдѣ еластично, щомъ искаме да го приложимъ сръмо Българскія народъ въ днешния му политически животъ. Ако се придържаме строго о тоя принципъ, трѣбва прѣдварително да се откажемъ отъ своитѣ исторически задачи и стремления, да се осѣдимъ на загивание. И ето защо: всѣкому е извѣстно стремлението на Австро-Унгария да заграби една голѣма частъ отъ българскитѣ земи — Македония. Споредъ горния принципъ ний ще трѣбва съ ежрѣхти рѣцѣ да очакваме тоя съдбоносенъ день и да не въспрѣпятетвуваме никакъ. Осѣнъ това, пакъ по ежщия принципъ, ний не трѣбва да въспрѣпятетвуваме на нейното влияние, което тя се естрѣми да има у насъ, ний ще трѣбва пакъ съ ежрѣхти рѣцѣ да наблюдаваме съсипителната за насъ нейна економическа политика, която тя води сръмо държавата ни.

Истина е, че ний не сме въ състояние да въспрѣпятетвуваме на тия нейни „сфери на влияние“, но нима ний не трѣбва да прибѣгнемъ до такива сръдства, каквито именно диватъ сила на Австро-Унгария да простира свята „сфера на влияние“ надъ насъ, надъ българскитѣ земи? Сама Австро-Унгария никога не би замислила за такова влияние и за такива стремления, ако тя нѣмаше подкрѣпата на други държави, съ които тя е въ съюзъ. Слѣдователно, за да можемъ да въспрѣпятетвуваме на нейнитѣ стремления, трѣбва и ний да прибѣгнемъ до помощта на друга силна държава, която тѣй ежщо иска да има „сфера на влияние“ у насъ, но далечъ въ обратна смисълъ, въ смисълъ не завоевателна и поработителна, сирѣчь, да прибѣгнемъ до помощта на друга държава, на която сферата на влияние не отива по-далечъ отъ едно покровителство и едно желание да създаде отъ България силна крѣпостъ, както противъ своитѣ неприатели, тѣй и противъ неприателитѣ и зложелателитѣ на славянството. Ще рече, че ний трѣбва да се стремимъ да въспрѣпятетвуваме на Австро-Унгария да распростира своята сфера на влияние върху нашитѣ земи. А споредъ принципътъ на г. Цанкова излиза, че тогава нашия народъ ще стане „орѣдие на чужди интереси“, когато по-надолу самъ г. Цанковъ твърди истината, че България не ще може никога да постигне своитѣ завѣтни идеали и стремления, ако не побърза да се примири съ освободителкати ни Русия и не прибѣгне до нейното покровителство. Като исхождаме отъ тая глѣдна точка, не можемъ да не дойдемъ до заключението, че втория принципъ на г. Цанкова оборва първия или обратното.

Ний не можемъ тѣй ежщо да не обърнемъ внимание и на тоя фактъ, гдѣто г. Цанковъ се показва строгъ придържателъ о трактатитѣ, особенно о Берлинскій трактатъ. Ний мислимъ, че тукъ г. Цанковъ твърдѣ много устрѣствува да бѣде строгъ почитателъ на Берлинскій трактатъ, когато самитѣ европейски държави, които еж авторитѣ на тая трактатъ, не го зачитатъ, а го нарушаватъ на всѣка крачка. Приложенъ ли е тоя трактатъ сръмо Босна и Херцеговина, сръмо Македония и Одринско, сръмо Армения, която днесъ е обрѣжта на касаница? Защо само ний да бѣдемъ длѣжни да се придържаме строго о тоя трактатъ, който распожѣса Св. Стефанска България, когато никой не се при-

държа о него, щомъ е работата до своитѣ, „сфери на влияние“?

Относително сѣжденията на г. Цанкова за отношението на народѣтъ къмъ Князѣтъ и обратно, ний нѣма що да кажемъ. Тѣ сѣ справедливи, и ний отъ сърдце желаемъ щото нашитѣ държавни мѣжѣе строго да се придържатъ о тия истини, безъ което ний никога не ще имаме редъ и миръ въ държавната си, а тѣй сѣщо и успѣхъ въ всѣко отношение; тия сѣждения ний прѣпорѣчваме на нашитѣ държавници и на българската интеллигенция.

Касателно възгледѣтъ на г. Цанкова спрѣмо отношението ни съ Русия, ний нѣма що да кажемъ: отъ тия възгледи сме се ръководили ний, а тѣй сѣщо се ръководи цѣлата здравомислица интеллигенция и цѣлий българскиятъ народъ.

Едно само желание ще изкажемъ на свѣршване, щото г. Цанковъ, да не се толкова въздушевява отъ идеята за строго придържане о единъ трактатъ, който самитѣ му автори нарушаватъ на всѣка крачка. Щомъ е работата за доброто на отечеството ни, трѣбва да гледаме, до колко е възможно, да поизбикаваме единъ трактатъ, който ни е разединилъ и ни е свързалъ рѣцѣтъ за народното ни прѣусѣвяване.

ВЪТРЕШНИ НОВИНИ.

По инициативата на една група студенти отъ Висшето Училище въ недѣли, 19 того, въ 3. ч. подиръ обѣдъ, въ София стана на площада „Славейковъ“ митингъ по Македонскитѣ работи. На митинга присѣтствуваха много и отбранъ свѣтъ. Слѣдъ откриванieto на митинга отъ единъ отъ инициаторитѣ, запасния офицеръ г. Бузуковъ съ една пламенна и трагическа рѣчь описа положението на братята ни въ Македония и заключи, че трѣбва да се помолитъ правителството, да се застъпи за тѣхъ, особено сега, когато важни събития може да избухнатъ на Истокъ. Оратора направи отлично впечатление на слушателитѣ, както съ своето краснорѣчие, тѣй и съ умѣнието да се одържи на висотата на въпроса, който е общобългарски и трѣбва еднакво да затрогва патристическитѣ чувства на всички наши партии. Слѣдъ г. Бузукова се въскочи да говори г. Такевъ, който понеже е извѣстенъ като партизанинъ, прѣдизвика негодувание и викове „до-ду“, — даже бѣше сваленъ отъ трибуната, — но биде оставенъ да говори. Той доказа, че дѣйствително не заслужа честта да говори на такъвъ единъ митингъ, защото въ край на рѣчьта си не може да скрие дерта, който го вълнува, и се провикна: „Ако правителството се чувствува слабо да помогне на Македония, нека прѣдаде властта на други“. Като че ли кой и да е на мѣстото на днешното правителство може при тия обстоятелства да направи нѣщо повече за Македония. Както и да е, увѣряватъ ни че той неканенъ „ораторъ“ е далъ поводъ на малкия скандалъ, който станъ къмъ края на митинга. Станало спрѣкване между нѣкои слушатели, чухъ се даже нѣколко вистрѣли, безъ обаче да има нѣкое нещастие. Увѣряватъ ни, че единъ отъ скандалджийскитѣ билъ нѣкой служащъ въ Народното Събрание. Ако това се докаже, ние не знаемъ колко високо да порицаемъ тоя служащъ, който, както и всички службаша, а още по-вече той като такъвъ при Народното Събрание, трѣбва да дава примѣръ на порядъчностъ и въздържаностъ. Г. Прѣсѣдателя на Народното Събрание има всичкитѣ интереси да разузнае работата, и, ако съобщеното намъ излѣзе вѣрно, да накаже примѣрно виновния. Любопитно е по тоя случай да се отбѣлѣжи повѣдението на нѣкой депутати-радослависти. Когато се чули вустрѣлитѣ, полицията се втурнала да види що става, и, понеже искала да распрѣсне една навалица граждани около борящитѣ се, депутатитѣ Ранковъ, Досевъ и Чуларковъ, който гледали отъ единъ балконъ, се развикали като бѣсни: „каква е тая разбойническа полиция“, „избийте ъхъ съ камъне!“ Това подстрекателство и тия обиди противъ властта, която е била длъжна да се

намѣси, защото е можело да стане и убийство, прави още по-малко честъ на народни прѣдставители, отъ колкото прави честъ скандала прѣдизвиканъ отъ единъ служащъ при Народното Събрание. Само единъ глупецъ може да поддържа, че малкия скандалъ е прѣдизвиканъ за да се прѣсне митинга, защото той е станалъ слѣдъ като митинга е билъ свѣршенъ, резолюцията вземана и хората се разотивали. Обаче радославиститѣ все трѣбва да сѣ доволни, че тоя митингъ не може да мине безъ никаква гюрултийка, за да могатъ да обвиняватъ властитѣ, макаръ че хиляди свидѣтели видѣхъ какъ свободно се извърши самия митингъ. Ние бихме желали и тѣ да даватъ толкова свобода на митингитѣ, ако нѣкога дойдѣтъ на властъ.

(в. „Прогресъ“)

Его резолюцията, която се е взела въ тоя митингъ:

Днесъ, 19 Ноемврий 1895 год., по 3 часътъ слѣдъ обѣдъ, софийскитѣ граждани, на брой около десетъ хиляди, събрани на митингъ — свиканъ по инициативата на студентитѣ отъ Висшето Училище — по Македонското дѣло, слѣдъ избиране бюро, състоящо отъ г. Хараламби П. Георгиевъ, прѣсѣдатель, и г. Ст. Димитровъ, секретаръ, и подиръ като изслушахме ораторитѣ: господа Антонъ Бузуковъ, Михаилъ Такевъ и Стефанъ Стоичковъ, — всички едногласно приехме слѣдующата

РЕЗОЛЮЦИЯ:

1. Да се апелира къмъ Народното Прѣдставителство и да се помолитъ да упражни то своята върховна властъ надъ правителството, за да земе — това послѣдното — неотложно най-енергични мѣрки — диктувани отъ сегашното положение на работитѣ на Истокъ — за подобрене участъта горка на българското население въ Македония и Одринско;
2. Да се поканитъ гражданитѣ на Свободна България да правятъ митинги въ полза на Македонската кауза;
3. Да се поздравятъ всички борци за свободата на роба, стенищъ подъ игото на Султана;
4. Да се помолитъ всички издавающа се въ България вѣстници да напечататъ настоящата резолюция и
5. Да се натовари бюрото на митинга да поднесе резолюцията на Народното Прѣдставителство и на вѣстницитѣ.

Завчера, прѣзъ нощта, благодарение на силната буря и вийлица, неизвѣстни краци влѣзли прѣзъ задната стѣна на единъ абаджийскій дюкянъ сръчъ синджирлийската улица и обрали една частъ отъ стоката му. Стѣната е била стара и полусъборена. Крадцитѣ сѣ неизвѣстни.

„Народното Съзнание“ въ два броя наредъ, като говори за положението на работитѣ въ Турция, не може да намѣри другъ исходъ, освѣнъ да паднѣло днешното правителство и туй то. Е, да падне, щомъ е била тѣй работата. Но дълбокоучения дипломатъ, авторътъ на тия статии, никакъ не ни казва: какъ да падне, кой да го свали и кой да го замѣсти. За да падне единъ кабинетъ не сѣ достатъчни само двѣ уводни статии на едно полуграмотно вѣстниче, ще кажемъ ний, но нѣщо несравнено по-сѣщественно. Ний искаме „съзнаниститѣ“ да ни отговорятъ ясно и опрѣдѣлено: 1) желаятъ ли Княза да го свали, 2) може ли да се свали мимо волята на Народното Събрание и безъ нови избори, 3) врѣме ли е за нови избори и 4) съгласни ли сѣ съзнаниститѣ да дойде друго министерство, въ коего да не фигурира тѣхния богъ Радославовъ и изобщо да не влизатъ въ него хора отъ сопаджийския лагеръ? Ний мислимъ, че ако се нѣма възможностъ да падне днешното министерство безъ да се взематъ въ внимание изискванията, за които ний запитваме въ пунктоветѣ 2, 3 и 4-ий, съзнаниститѣ ще прѣстанатъ да настояватъ за паданieto му, а ще побързатъ го скоро да направятъ компромисъ, както въ Стамбулово врѣме.

Въ редакцията се получи една покана за записване абонати на книгата „Миналото“, етюди върху запискитѣ на Захарий Стояновъ. Книгата е написана отъ извѣстния на бѣлг. читающа публика Ст. Заимовъ. Тя ще излѣзе отъ 10 — 12 печатни коли и ще струва 2 лева.

Получихме едно писмо отъ нѣколко граждани и селяни, които, като съобщаватъ нѣколко пассажи отъ завѣщанието на починалия въ Румѣния шуменецъ дѣдо Маринчо Бенли, питатъ какво е станало съ това завѣщание и защо то не се е изпълнило. До колкото ний знаемъ, това завѣщание е развалено отъ роднинитѣ на покойния и отъ нѣкой ужъ неговъ наслѣдникъ въ Румѣния, но подробности по това не знаемъ. Чували сме само, че по голѣмата частъ отъ имотѣтъ на покойния влѣзълъ въ рѣцѣтъ на нѣкой румѣнскій адвокатъ, който е водилъ дѣлото по развалата на завѣщанието на покойния дѣдо Маринчо Бенли.

Жителитѣ отъ с. Драговево, Прѣселска околия, на 8-й т. м. сѣ държали митингъ, въ който сѣ взели слѣдующия:

ПРОТОКОЛЪ.

Днесъ, 8-ий Ноемврий 1895 год., избирателитѣ отъ Драговската селска община, Прѣселска околия, събрани на митингъ въ с. Драговево, подъ ръководството на бюрото: Прѣсѣдатель: Георги Юрдановъ, членове: Каро Георгиевъ и Миню Юрдановъ и секретаръ Гичевъ, като имахъ прѣдъ видъ:

а. Че минѣлата година сѣ протоколъ отъ 21-ий октомврий м. г. молихъ Нар. Събрание да удовлетвори изброенитѣ имъ въ 18 точки искания, между които бѣхъ:

1. Въвеждане на прогресивния подоходенъ налогъ.
2. Намаление депутатскитѣ мандатъ отъ 5 на 3 год., избиранieto имъ по единъ на 10,000 души и дневнитѣ имъ отъ 20 на 10 лева.
3. Намаление платитѣ на чиновницитѣ и персонала имъ.
4. Намаление числото на войската и срока на служението.
5. Отмахването на закона за пенсиитѣ и замѣняването му съ инвалидни помощи за недѣлги хора отъ всички занятия.
6. Прѣмахване на закона „за замѣняване турскитѣ тапи съ български документи“. и
7. Държавни аптеки и безплатни медицински помощи по селата.

б. Понеже Нар. Събрание въ минѣлата сесия не обърнѣ ни най-малко внимание на тѣхъ, — взехъ слѣдующитѣ рѣшения.

в) Натоварваме бюрото да помолитъ Нар. събрание, чрѣзъ прѣсѣдателя му, да удовлетвори горнитѣ искания, ведно съ слѣднитѣ нови:

1. Прѣмахване извъпрѣдната пѣтна повинностъ отъ 20 лева.
2. Уничтожение чл. 21 отъ законопроекта за чиновницитѣ и
3. Прѣмахване на закона „за акциза“.
- б). Копие отъ рѣшенията да се испрати на г. г. Нар. прѣдставители отъ шуменскій окръгъ, съ молба да работятъ за прѣкарване на исканията ни, а на в. в. „Социалистъ“, „Защита“, и „Нар. Съзнание“ за публикуване.

Прѣсѣдатель: Г. Юрдановъ.

Членове: Каро Георгиевъ
Миню Юрдановъ

Секретаръ: Бони Гичевъ.

Отъ рѣшенията, които сѣ вземени въ тая резолюция, читателя вижда, че Драговчани се интересуватъ твърдѣ много отъ економическото подобрене на страната ни и желаятъ много прогресивни наредби, които, ако е възможно да сѣ въведатъ у насъ, ний ще трѣбва да се гордѣемъ, че стоимъ въ прогресѣтъ на много по-високо стѣпало отъ най прогресивнитѣ народи въ свѣтътъ. Едно само не се е взело въ внимание отъ присѣт-

ствующият на митингът, че много от това, което може да се мисли за най-добро и полезно, не може да се осъществи тъй скоро и че идеите на отделни личности не могат всъщност да надпръварят умственото и социалното развитие на масите. Обаче, много от желанията, изказани в резолюцията, са до негдъ осъществими за сега и са от голяма полза, напр. рѣшенията въ пунктовете 3, 5, 6, и др., а тъй също и прѣмахването на извънредната желѣзнопътна повинност по 20 л. зл.

Едно нѣщо бѣшежелателно, щото инициаторът на този митинг да не бѣхъ искали въ резолюцията си невъзможното за сега, за да имат по-голяма цѣна тия от исканията имъ, на които осъществението е възможно.

„Народно Съзнание“ иска да нападне г. Шумя. Окр. Управителъ, че той не билъ изпращалъ вече телеграмитѣ отъ агенция Балканикъ въ читалището, за да се ползватъ посетителитѣ, но ги е давалъ въ нашата редакция. Е зеръ, отъ гдѣ взема „Защита“ своитѣ прѣсни телеграфически извѣстия, ако не отъ Окр. Управителъ. Ний ще кажемъ на „съзнаниетѣ“ своя секретъ: „Защита“ излиза единъжъ прѣзъ недѣлята и има прѣме прѣзъ цѣлата недѣля да събира тия новини отъ дневнитѣ вѣстници. Колкото за телеграмитѣ, които се получаватъ въ Окр. Управление, могатъ и редакторитѣ на „Съзнанието“ да ги прочитатъ въ управлението, на, ако цѣтъ, и да си прѣписватъ интереснитѣ новини. Ний, вѣрваме, че г. Окр. Управителъ нѣма откаже да имъ даде да прочетатъ „прѣснитѣ“ новини.

По поводъ за дописката изъ гр. Русе, обнародвана въ 36 брой на „Народно Съзнание“, въ която се приписватъ на русенския град.-общински кометъ осѣдителни работи, получихме едно истинско изложение на фактътъ, отъ което правимъ слѣдующето извлечение:

„Въпросътъ за госпожата Петранка, която е била докарвана въ Общинското Управление, е съвършено изопаченъ отъ допискичѣтъ на „Нар. Съзнание“. Работата е такава: русенския град.-общ. кометъ е получилъ едно анонимно писмо, въ което му се съобщава, че въпросната госпожа блудствувала тайно и била заразена отъ венерически болѣсти, които прѣдала и на посетителитѣ си. Подобно писмо се получило и въ Окол. Управление и послѣдното прѣдписа на Общ. Управление да направи нужното издирване и медицинско освидѣтелствование на госпожата Петранка. Вѣдѣствие на това, тя биде повикана въ Общ. Управление и изслѣдвана, и се оказа, че дѣйствително тая госпожа блудствувала и била заразена съ венерич. болѣсти. Сжиругътъ ѝ самъ е билъ въ Общин. Управление и когато се научилъ това, оставя ѝ въ управлението и си излиза. Както виждатъ чителитѣ, град.-общинския ни кометъ е постигналъ твърдѣ добръ, като е взелъ о врѣме мѣрки да не се заразяватъ сумма младежи, които немислено се впускатъ въ развратъ“.

НОВИНИ ОТЪ НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ.

София, 20 Ноемвр. По дневния редъ слѣдваше да се четатъ разни законопроекти по министерството на финанситѣ, но поради отсъствието на респективния министъръ прочете се на първо четение измѣнението и допълнението на закона за наследството, който се прие по принципъ и се испрати на изучаване отъ надлѣжната комисия. Господинъ министъръ прѣдседателъ заяви въ качеството си министъръ на правосѣдието, че той съ радостъ ще приеме всѣко рамирение на допълненията и измѣненията на този законъ върху основа народното общинайно наследствено право до окончателното проучаване и изработване на единъ отъ толкова голяма важностъ законъ за нашето развитие. Слѣдъ това послѣдва доклада на комисията по отпуснатитѣ пенсии отъ бившитѣ народни събрания до 1894 год. Пенсията на вдовицата на покойния З. Стояновъ въ размѣръ на 500 лева се прѣкрати, понеже тая не подала заявление да иска такава и Мароди. Събрание нѣма възможностъ да ли тя има основание и нужда да иска пенсия. Мнозина прѣдставители считатъ сжиругътъ ѝ като родоначалникъ на порнографията и съжеляватъ, че съ отпускането на тая пенсия се поощрявали и награждавали ло-

шитѣ качества. По пенсията на вдовицата на покойния министъръ Блечевъ се дигна много голѣмъ шумъ въ събранието. Едни искатъ съвършеното отнемане на пенсията, а други намаляването ѝ отъ 750 лева на 100, 150, 200 и 400 лева. Всички тия прѣдложения, които всеотранно и бурно се разискваха, бѣхъ едно слѣдъ друго отхвърлени и най-послѣ при голѣмъ и продължителенъ шумъ прие се прѣдложението, да се намали пенсията ѝ на 250 лева мѣсечно до омжването ѝ. Прѣкратиха се или намалиха и много други пенсии отъ 100, 150, 200 и 250 лева мѣсечно като се въздаваше всѣкому споредъ заслугитѣ. При закриване засѣдането се направиха нѣкои прѣдложения, между които и отъ такива за измѣнение закона за амнистията отъ м. г. и възстановление всички права на офицеритѣ изключени отъ българската армия и състоящи на руска служба.

София, 22 того. Въ днешното засѣдане се разгледахъ и приехъ на първо четение законопроектитѣ за мѣрките противъ филоксерната зараза и възобновлението на опустошенитѣ отъ нея лозя, за крѣпмаретвото и публичното пиянство и на 2 и 3 четение законопроекта за пощенската спестовна каса. По първия не станяха сериозни дебати, понеже всички бяха съгласни да се приеме по принципъ; по втория се обвиха противъ приемането, четирима оратори, като се основаха на други причини и изнекахъ други ерѣдства за ограничаване пиянството. Такевъ намира причинитѣ въ невѣжеството, и иска да се дѣйствува чрѣзъ просвѣщението, Сакъзовъ—въ бѣдността и иска подигане материалното състояние на народа, Д. Вълчевъ го намира прѣждеврѣмено за трѣвяния български народъ, а Досевъ за много строгъ и неконституционенъ. Министра на търговията и землѣделането отговори на всички, като подкрѣпи доводитѣ си съ статистика. По законопроекта за пощенската спестовна каса не станяха никакви дебати. Измѣни се само заглавието, споредъ прѣдложението на комисията така: законъ за спестовната каса при управлението на почитѣ и телеграфитѣ.

София, 23 того. Въ днешното засѣдане се разгледахъ договоритѣ и утвърдихъ търговетѣ за желѣзнопътнитѣ линии Романъ—Шуменъ и Перникъ—Радомиръ. По тия законопроекти не станяха твърдѣ важни дебати, прѣдъ видъ износнитѣ цѣни. Прѣдседателя Такевъ забѣлава, че твърдѣ нискиятѣ цѣни го каратъ да се съмнѣва върху качеството, но днешъ обори съ това, че и павѣстията спекуланти Хаджисеновъ не е билъ по-далечъ съ офертата си и ако поемнитѣ условия би му позволили по-долно качество и той би се възползувалъ. Слѣдъ това се разгледа на първо четение законопроекта за чиновницѣтъ. Говориха мнозина оратори; опозиционнитѣ бѣхъ противъ приемането му. Министъръ Прѣдседателя г. Стояновъ отговори по всичкитѣ бѣлѣжки на опозицията и биде аklamиратъ отъ болшинството. Законопроекта се прие по принципъ.

София, 24. Въ днешното засѣдане се разгледа и прие на първо четение внесенитѣ отъ прѣдседателя Ив. Ст. Гешевъ проектъ за избирателенъ законъ за Народни Прѣдставители. Говориха осемтина оратори, които се искаха въ полза на проектозакона, а нѣкой оратори отъ опозицията направиха и коментирани на автора за свободолубивитѣ начала, прокарани въ него. Законопроекта прѣдвигна много ерѣдства за гарантиране избирателнитѣ права и свободи, но при все това ораторитѣ прѣпоръчали нѣкои бѣлѣжки на внимане на комисията, като законъ който се обусловва отъ много обстоятелства. Вае се рѣшение щото той проектъ да се прѣгледа и приеме въ тая сесия и се иска желание за внасянето законопроектъ за изборитѣ за общинскитѣ и окр. свѣти.

ВЪНКАШНИ НОВИНИ

Цариградъ, 19 того. При вчерашната ауденция на посланичѣтъ Кърри стана въпросъ и за арменскитѣ събития; въпроса за етасионеритѣ висящъ.

Турскитѣ крагове забѣлзватъ, че Парижката конвенция не прѣдвигна изрично право за два етасионера, слѣдователно искането може да бѣде отхвърлено.

Всѣкий денъ има министерски свѣтъ въ Илджъ.

Споредъ слухове, цѣлъ да бѣде пададенъ Императорскиятъ хатъ за нови отстъпки и увеличение властта на портата, отъ което се има надѣжда за подобрѣние вътрѣшното и външното положение. Въ нѣкои квартали сж намѣрени нови бунтовнически обявления. Отъ 128 баталиона за мобилизиране 110 се вече мобилизирани.

Другитѣ не могатъ да влѣзатъ въ дѣйствието по нѣмание въоръжение. Незавѣтна е участъта на държавния корабъ Шерефресанъ, който е тръгналъ съ припаси за Требизондъ.

Билрадъ, с. д. Адреса, които ще бѣде прѣдставенъ утрѣ на краля, изказваа удоволетение за добритѣ отношения съ силитѣ и надѣжда, че султана ще гарантира на живущитѣ въ Турция сѣрби религиозна свобода и просвѣщение. Адреса благодари правителство за старанието му по прѣдмѣта и изказва признателностъ къмъ Русия за посрѣдничеството ѝ по случай конверсията. Либералитѣ прѣдставили особенъ адресъ.

Римъ, с. д. Руската ескадра тръгнѣ днесъ; размишнихъ се и „урра“; музикитѣ играха Марселевата и Руския химнъ.

Цариградъ, с. д. Пълно съгласие владѣе между силитѣ относително въпроса за етасионеритѣ; слуха за особено повѣдение на Русия е неоснователенъ. Водѣтъ се прѣговори съ Арменцитѣ. — Заема съ рекитѣ се смѣта пронадижлъ; нови проекти за заемъ се разискватъ. — Фонъ Деръ Голцъ Паша прави постѣпки чрѣзъ Германското посолство за уволнението си отъ Турската служба. — Новата организация на 3 корпусѣ въ Македония и Албания, е утвърдена; сѣдалището на генералния щабъ е Солунъ; новитѣ дивизии ще иматъ центръ Янина, Скутари, Юскюбъ и Солунъ; 21 баталиона отъ 1 и 5 корпусѣ, сж присѣдинени къмъ Македонския, ще бѣдѣтъ окончателно зачислени въ него, а 9 други баталиона ще бѣдѣтъ съставени за зачисление въ него. Общото число 58 баталиона. Тѣй също се прѣобразува петия корпусъ съ центръ Дамаскъ и дивизията прикомандирана въ Йеменъ.

Цариградъ, 20 того. Кораба Шерефресанъ, считанъ погубенъ, билъ прибѣлжлъ въ Платана.

Султана не утвърди прѣобразуването на първия Ц-градекий корпусъ. — Отъ офиц. источникъ: Арменскитѣ въстаници въ Кобанъ вътрѣки приканването на войскитѣ, ерѣмили противъ тѣхъ, които се принудиха да отговарятъ. Арменцитѣ побѣдиха къмъ Фернесть и Зейтунъ, слѣдъ като запалили своитѣ жилища. Напоследъкъ има паника въ Ерзерумъ.

Нѣколко митиочари, като прѣсѣлѣвали контрабандисти, убили 5 арменци и 6 рапили. — Подтвърдява се слуха за прѣдстоящъ императорскиятъ хатъ, за който Султана билъ говорилъ вече посланику Кърри при ауденцията. — Въпроса за етасионеритѣ още е висящъ. Искането на Сандъ и Тефицъ Неша прѣдъ посланичѣтъ ще бѣде разрѣшено отъ кабинетитѣ; утрѣ ума свѣщаване на посланичѣтъ по обыкновенному.

Лондонъ, с. д. Райтеръ извѣства изъ Цариградъ, че Силигъ изглеждатъ рѣшени да настоятъ еднодушно относително фермана, при всичко че павѣстно колебание се показва отъ страна на Русия; посланичѣтъ ще се съберѣтъ утрѣ за разискване поведенето, което има да се държи прѣдъ видъ възражението Султаново относително издаването на фермана.

Вашингтонъ, с. д. Посланието на прѣдседателя Клевеланда до конгреса намѣква еднодушно дѣйствие на силитѣ по арменския въпросъ; като защитници на цивилизования свѣтъ тѣ иматъ право да поискатъ отъ турското правителство мѣрки противъ крайноститѣ на фанатизмътъ, и, ако не сполучатъ, длѣжностъ имъ е да направятъ потребното сами за да се гарантира неповторението на подобни ужасни събития, които растрепожаватъ цѣлия цивилизованъ свѣтъ.

Лондонъ, с. д. Министърътъ на Външнитѣ Дѣла, интервюиранъ заяви, че по въпроса за етасионеритѣ Министерския свѣтъ не е прѣдсавилъ мазбата, както твърди „Таймъ“. Окончателно рѣшение нѣмо още отъ разискването. Цѣльта на комисията: за европейскитѣ вилаети е да се научи отъ самото население за тѣхнитѣ нужди, спорѣдъ които прѣдвиденитѣ отъ Берлинския договоръ реформи ще могатъ ли да бѣдѣтъ изпълнени, което ще има укротително послѣдствие. За сега нѣма намѣрение да обнародва реформитѣ. Императорския хатъ е още въ сила. — Зейтунскитѣ въстаници убили нѣколко пѣхотници. Управлението на военнитѣ операции въ този окръгъ е възложено на опитния генералъ Едхемъ Паша, който ще отбѣгне по възможностъ крѣвопролитане. Умиротворението на Херагъ е почти постигнато; въ Емънъ касе се за мѣстни распри; въ Анадолекиятѣ вилаети прѣуспѣва, изключая нѣкои малки случаи. — Отъ официаленъ источникъ извѣствяватъ, че командири на крѣпостната артилерия въ Архипелагъ, състояща отъ 25 батареи, получи заповѣдъ да инспектира всички батареи въ своя районъ и започне турание въ положение на защита островъ Лимносъ.

Цариградъ, с. д. Арестуването и репатрирането на арменци слѣдва. Слухъ има че 1000 арменци бѣде изгонени. Русекитѣ, английскитѣ и италианскитѣ драгоманъ направиха бѣлѣжки на министра на полицията, който заяви че само 180 бездѣлници арменци бидоха репатрирани. — Дѣлъ отъ комисията за Анадолъ пристигнаха: едната въ Ерзерумъ, другата въ Каргумъ; комисията за европейскитѣ вилаети тръгва петъкъ за Солунъ. Прѣговоритѣ съ въстаничѣтъ въ Зейтунъ сж прѣкъснати; военнитѣ операции подновени.

Вашингтонъ, 22 того. Въ сената сенаторъ Перъ Прѣдстави резолюция, одобряюща енергичното повѣдение на прѣдседателя за защищаване живущитѣ въ Турция американци и искающа щото прѣдседателя да съобщи на Портата, възнегодуванието на американцитѣ за повѣдението ѝ спрѣмо християнитѣ и заяви, щото Съединенитѣ Щати да слѣдѣтъ съ голѣмо внимание въ случай подновяване сжщитѣ факти; резолюцията е прѣпратена на комисията.

Букурещъ, 23 того. Днешъ изборитѣ на първата колегия иматъ резултати поразителни за опозицията. При всичко че опозицията сама признава, че никога изборитѣ не сж били така свободни, обаче правителствени партизани отъ 60 мандати спечелиха 57. Единъ само опозиционеръ, лице незначително, биде избранъ. Два балотажа, отъ който единъ въ Галацъ между единъ либералъ и бившия мини-

стръ прѣдседател Катаржи; Бившиятъ министър Карпъ, Лаховари, Маргилманъ пропаднали въ много коллегии съ малки меншинства. Ласкаръ Катаржи пропадналъ въ два окръга. Министръ прѣдседател Стурдза е избранъ въ три окръга, министръ Статеско въ два.

Цариградъ с. д. Английската и италианската ескадри сега сж въ Солунъ, французската въ Смирна, Австроунгарската въ Пирея. При това въ Лимносъ има единъ италиански корабъ, въ Смирна единъ Австрийски, Италиански, Германски и Руски, въ Бейрутъ единъ Французки, въ Александрия единъ Английски и единъ Американски, въ Мерсина единъ Американски. — Назначението помощници на валиитъ християни въ европейските вилаети очаквано наскоро. — Мобилизираните на 128 баталиона е свършено и освѣтъ нѣкой малки неключения; това доказва военната способност на Турция. — Шенитъ Джелалединъ Афгани, Индийски поданикъ, членъ на иностранна академия, извѣстенъ по своето дълго прѣбыване въ Европа и либерални идеи, който отъ двѣ години живѣеше тукъ, биде подозрѣтъ за съучастникъ въ турския таенъ комитетъ и замина въ Швейцария подъ дипломатическо покровителство. Подробности за послѣднитъ безвѣдци: въ Кесария 200 арменци убити; въ Хасонъ Кале владиката и многобройни жители убити и други по-малки факти въ Сиваския вилаетъ. произведохъ лошо впечатление въ дипломатическите кръгове, които, впрочемъ, взиматъ съображение непрѣодолимитъ мъчнотии за умиротворение прѣдъ видъ повѣдението на властитѣ. Нови старания за задържане Голцъ Паша на турска служба, като му се внушава, че именно сега той може да направи добри услуги. Голцъ счита своята мисия свършена, но приема да остане въ Цариградъ до разрѣшение въпроса за приемането му отново въ германската армия.

Букурещъ с. д. Изборитѣ въ вчерашната колегия за сената станалъ въ пълна тишина: отъ 50 мапдата 48 спечелихъ либералитѣ. Два балотажа въ полза на опозицията. Консерватори ще иматъ 5 мапдати за сената срѣщу 105 либерални, които сж отъ десетина фракции.

Лондонъ с. д. Рейтеръ съобщава изъ Цариградъ: извѣстие, че силитѣ прѣдставили ултиматумъ по въпроса за стациониритѣ, не е вѣренъ, обаче вѣрно е че посланицитѣ направили въ общо споразумение нови рекламации. Увѣряватъ че султана нѣма да позволи дълго протакане на работата.

Лондонъ, с. д. Агенция Стефани съобщава изъ Цариградъ, че бившия Великъ везиръ Раифъ Паша приобѣгналъ въ английското посолство, като помислялъ себѣ и въ опасностъ.

Цариградъ 24 того. Споредъ една версия, Саидъ отказалъ да приеме пакъ везирството; безъ възстановление бившата власт на порта безъ никакви резултати сж мѣрките що прѣдлагалъ за въдворение редѣтъ въ вътрѣшността.

Това прѣдизвикало стѣкновение между Султана и Саида, който взелъ да се отказва за живота си; имало е безсѣмнено и интриги отъ страна на камариллата въ Иаджа, експлоатирующа откровеността на Саида и нѣкои негови по-свободни изражения. — Споредъ достовѣрни извѣстия потвърждава се, че активната ескадра на черноморската Русска флота получи заповѣдъ да не се обезоръжава. Отъ другитѣ кораби на флотата броненосцитѣ; катерката „Синопъ“, „Георги“, „Дванадесетъ апостоли“ двѣ канониери и 7 торпильори сж въоразаватъ и приготвяватъ сега. Войницитѣ отъ южнорусийски воененъ окръгъ, които трѣбваше да се уловяватъ сега, бидохъ задържани подъ знамената и никакъвъ отпускъ се не дава на офицеритѣ; властитѣ въ Одеса, Севастополъ и Николаевъ не нѣрватъ, че се има намѣрени за нѣкакво военно дѣйствие и твърдятъ, че горнитѣ мѣрки сж просто прѣдпазители; сжщо въ Кавказъ, гдѣто военнитѣ мѣрки не биле извънредни, а колкото се изисква за вѣрка случайностъ. Съобщенията между Тифлисъ и Батумъ сж прѣкъснати отъ наводнение. Споредъ достовѣрни свѣдѣния Кавказската войска ще бжде на скоро усилена съ двѣ дивизии. — Казватъ че 12 баталиона отъ Азиятската частъ на Цариградския корпусъ ще бждатъ мобилизирани и употребявани противъ Зейтунъ. Умиротворението на Хоранъ върви бавно; друзитѣ прѣкъснали водата на Турския гарнизонъ въ Овойда, вѣдствие на което сражение Бедри паша, Хорански валия, е раненъ. Главната операция става съ три колони противъ Камоатъ; другитѣ сж 9000. Споредъ консулски рапорти, въ Требизондъ, Ерзерумъ, Битлисъ, Ванъ, Сивасъ и Халепъ безпокойствието продължава, както и малки случки и грабителства; мизерията е ужасна по селатаа; самитѣ правителствени кръгове признаватъ 60000 арменци заклани, но безсѣмбно има много по-вече. Сжщитѣ кръгове извиняватъ кланитя съ това, че мюсюлманитѣ биле крайно раздражени и прѣдизвикани. Слуха, ценятъ въ нѣкои турски кръгове, че Саидъ паша страдалъ отъ манията прѣвѣдване не се повѣрва отъ никого. Всички Султанови старания да убѣди Саида да напустне Английското посолство останалъ безъ резултатъ. Баронъ Каличъ посети Саида. Въпроса за стациониритѣ е висящъ, за което нова постѣпка на силитѣ се очаква непрѣмѣнно.

Римъ, 26. Стефани извѣстява отъ Цариградъ, че италианския, английския, французския и руския консули въ Ерзерумъ подписаха единъ мемоаръ за кланетата отъ 30 миналий, който констатира, че безредицитѣ не сж били прѣдизвикани отъ армен-

цитѣ. Мемоарътъ е билъ испратенъ на Портата. Извѣстия отъ вътрѣшността на Армения нѣма, тъй като съобщенията сж прѣкъснати отъ сжщитѣ.

Цариградъ, 26 того. Бившия великъ везиръ Кючукъ Саидъ Паша заедно съ синѣтъ си намерихъ убежище въ Английското Посолство. Мотивитѣ на това сж сжщитѣ, каквитѣ бѣхъ и на Кямия, именно страхуване за личната имъ безопасностъ. Султанътъ е испратилъ делегати да помолѣтъ Саидъ Паша да напустне посолството прѣдъ видъ че нѣма отъ що да се страхува, но пашата е отказалъ. Околноститѣ на посолството сж изпѣлени съ агенти отъ тайната полиция; Саидъ Паша обаче своеволно приема високостоящи лица и делегати. Обстоятелствата, които принудихъ Саидъ паша да побѣгне въ посолството, сж много вѣтъ притети отъ дипломатическите кръгове. Въ частности случката се съжалѣва, прѣдъ видъ на настоящето положение на работитѣ и прѣдъ видъ на това, че слѣдъ изгонването на Кямия паша и назначението на Риза паша управителъ въ Адана, положението е сжщото. Даже и въ турските кръгове впечатлението е едно отъ най-лошитѣ, тъй като Саидъ паша се счита като най-видния държавенъ мъжъ и патриотъ, сжщинекий турчинъ и твърдъ популаренъ. Ако и Саидъ паша да е виновенъ, случката ще има голѣмо значение и може да докара сериозни послѣдствия. — Слухътъ, че между посланицитѣ сжществува разногласие по въпроса за стациониритѣ, е невѣренъ. До сега портата не е дала отрицателенъ отговоръ, а само се е ошталала да накара посланицитѣ да се откажатъ отъ исканията си. Тѣзи послѣднитѣ не сж направили нова постѣпка, понеже французския посланикъ не е още получилъ инструкции по послѣдното съобщение на портата и понеже Нелидонъ е леко нерасположенъ; то духовите на населението изгѣдватъ мирни и не угрожающи. Днесъ ще има конференция отъ посланицитѣ по тоя прѣдмѣтъ. Прѣдполага се, че портата ще прѣкрати възраженията си, което обстоятелство ще се послѣдва съ промѣнения на министерството. — Министръ Съвѣтъ е разгледалъ вчера реформитѣ за Македония, сжщия денъ министра на външнитѣ работи е съобщилъ на посланицитѣ, че тримата инспектори за европейските провинции отговарятъ на Султановото желание да въведе, както въ Анатолия, такъ и въ Европа реформи, които да отговарятъ на нуждитѣ на страната. — Свѣдѣнията отъ турски источникъ казватъ, че въстаналитѣ арменци, слѣдъ като убили 9 души, оставили свободенъ пътятъ на гарнизона отъ Зейтунъ; обаче това извѣстие не е още потвърдено отъ тамошнитѣ консулски рапорти. Турските испратеници правятъ преговори съ арменцитѣ, щото тѣзи послѣднитѣ да се покорѣтъ. — Тука циркулира една брошура съ заглавие „Отечеството въ опасностъ“, издавана отъ турския комитетъ. — Извѣстията за нови кланета на Американските миссионери сж невѣрни съ неключение изгарянето мисинитѣ въ Карпу и Марашъ; миссионеритѣ улапени отъ подозрѣнето на турските власти въ секретни отношения съ арменския комитетъ нека въ покровителство. Американския министръ е подновилъ постѣпките си.

НИКОЛА ВАСИЛЕВЪ

Не ще приема гости на именния си день, 6-ий Декемврий, по домашни причини.

(1—1)

БАЛАНСЪ

На Шуменското Акционерно Спестително Дружество „Бджалностъ“.

за врѣмето отъ 1-й Октомврий 1892 год. до 1 Октомврий 1895 година.

ДѢЙСТВИТЕЛНО	ЛЕВА ЗЛ.	Стот.	СТРАДАТЕЛНО	ЛЕВА ЗЛ.	Стот.
Въ Портфейлъ раздадено . .	554,357	65	Основенъ капиталъ на 1500 акции . . .	150.000	
„ Текущи смѣтки лихвенни	87,634	61	Мѣсеч. вносъ на 1500 акц. × 5 л. за 1892/3 г.	90.000	
„ Канторски мобиле . . .	2,931	10	„ „ 1500 „ × 5 „ 1893/4 г.	90.000	
„ Не внесъ вносъ на акции за м-цъ Октомврий т. г.	930		„ „ 1500 „ × 5 „ 1894/5 г.	90.000	
„ Кассата паличностъ . .	41,295	97	Срочни влогови лихвенни	169,915	13
Лева зл.	687,149	33	<i>Печали и загуби.</i>		
			Придобита печала за 1892/3 год.	53,012	03
			„ „ „ 1893/4 „		
			„ „ „ 1894/5 година .	44,222	17
			Лева зл.	687,149	33

Настоящия балансъ е провѣренъ и намѣренъ вѣренъ отъ Провѣрочната Комиссия на дружеството и приетъ отъ общото годишно събрание на г. г. Акционеритѣ въ засѣданieto си отъ 8-ий Октомврий т. г.

гр. Шуменъ 20 Ноемврий 1895 год.

3—1

Дѣловодителъ: П. Хѣлтъновъ.

ОБЯВЛЕНИЕ

Продавамъ половина воденица съ три камѣка, състояща отъ 5 етаи, единъ дамъ отъ 3 отдѣления и градина, находяща се на рѣката Камчия, между селата Злокученъ и Кжнлово, бивше притежание на Бойчо Т. Бойчовъ.

За споразумѣние до: Доси В. Кжрджиевъ, въ Шуменъ.

(4—3)

Продава се или се дава подъ наемъ

Кжщата на Д-ръ Вознесенский, която се намира въ гр. Шуменъ, близу до новостроящитѣ се казарми за крѣпостния баталионъ.

Интересующитѣ се могатъ да се отнесатъ за споразумѣние до печатницата „Искра“.

(3—2)

Ако искате да носите едни галоши двѣ зими заповѣдайте въ магазинътъ на С. Герчевъ, улица Куширека и си земѣте отъ истинските Русски галоши, отъ Фабриката на Русско-Американското дружество, въ Петербургъ, дѣто ще ги намѣрите съ много по-износни цѣни отъ вѣткарски други галоши. Внимавайте на трижгълната марка.

Единствени прѣдставителъ за Шуменъ:

С. Герчевъ.

П. П. Въ магазинътъ се намира: Русеский чай Попповъ, каручки за дѣца, които ставатъ и на люлка, мъжеки и дамски калаци и други разни модни работи.

(3—2)

ОБЯВЛЕНИЕ

Продаватъ се:

Двѣ кжщи съ 1 1/2 драмъ вода, шесть дюгени, ияби, ахъри, находящи се въ гр. Шуменъ срѣщу новата баня и принадлежащи на г. Т. Ив. Джебаровъ.

За споразумѣние до сжщия въ София или до пълномощникътъ му, г. Киро Божиловъ, адвокатъ въ Шуменъ.

(6—2)

Излѣзе отъ печатъ

ОБРАЗОВАНИЕТО

на

ЧЕЛОВѢЧЕСКИЯ ХАРАКТЕРЪ

(Новъ възгледъ върху обществото).

отъ

Робертъ Оуенъ

Прѣв. А. П. Н.

Цѣна 1 левъ

Намира се за проданъ: въ книжкар. на сп. „Искра“, В. Блзковъ и Ив. Петровъ въ гр. Шуменъ.

(2—1)